

A MUNKANÉLKÜLIEK ELLÁTÁSAI

Ebben a fejezetben azt ismertetjük, hogy milyen ellátásokra lehet jogosult az, aki munkáját elveszítette, vagy milyen támogatást kérhet foglalkoztatásának elősegítéséhez.

Az **Állami Foglalkoztatási Szolgálat regionális munkaügyi központjai 2005. november 1-jétől nem munkanélkülieket**, hanem **álláskeresőket** tartanak nyilván. Az álláskeresők számára nyújtott ellátások közül valamennyi szerepel fejezetünkben, melyet „A foglalkoztatás elősegítéséről és a munkanélküliek ellátásáról szóló 1991. évi IV. törvény” alapján dolgoztunk fel. Ugyanezen törvény a **foglalkoztatást elősegítő támogatásokkal** is segíti a álláskeresőket, illetve azokat, akiknek a munkahelyük megtartásához van szükségük segítségre. Ezek közül csak azokat ismertetjük, amelyek az ügyfélnek nyújtott és a legegyszerűbben elérhető támogatások.

Azok az álláskeresők, akik a munkaügyi központ által nyújtott ellátásokat kimerítették, vagy azokra jogosultságot sem szereztek, az önkormányzathoz fordulhatnak **szociális rászorultságtól függő pénzbeli ellátásért**, mely jogosultsági feltételeit az „1993. évi III. törvény a szociális igazgatásról és a szociális ellátásokról” szabályozza.

I. A MUNKAÜGYI KÖZPONT ÁLTAL NYÚJTOTT ELLÁTÁSOK ÉS TÁMOGATÁSOK

(A hatályos 1991. évi IV. törvény a foglalkoztatás elősegítéséről és a munkanélküliek ellátásáról - a továbbiakban: Ft. -, valamint a 18/2005. (X. 18.) FMM rendelet az álláskeresőként való nyilvántartásba vételről, a nyilvántartásból való törlésről, valamint az álláskeresési megállapodásról - továbbiakban: FMM R. - alapján, ahol más jogszabályra hivatkozunk, azt külön feltüntetjük)

A foglalkoztatás elősegítése és az álláskeresők támogatása során az egyenlő bánásmód követelményét meg kell tartani. E rendelkezés nem zárja ki azt, hogy a munkaerőpiacon hátrányos helyzetben levőket többletjogosultságok illessék meg. (Ft. 2. § 1. bekezdés)

A **menekültként**, **oltalmazottként** vagy **menedékesként** elismert, továbbá a **bevándorolt** vagy **letelepedett** jogállású, valamint a szabad mozgás és tartózkodás jogával rendelkező személyeket az e törvény és végrehajtási szabályai által tartalmazott jogokat és kötelezettségeket illetően a magyar állampolgárral azonos jogok és kötelezettségek illetik meg és terhelik. Törvény, valamint kormányrendelet e szabálytól a külön törvény szerint a szabad mozgás és tartózkodás jogával rendelkező személy (a továbbiakban: a szabad mozgás és tartózkodás jogával rendelkező személy)²¹ tekintetében eltérő szabályokat állapíthat meg. (Ft. 2. § 2. bekezdés)

21 A tartózkodási jog érvényesítésével kapcsolatos kötelezettségeket, a csatolandó dokumentumokat az Szmtv, valamint a „113/2007. (V. 24.) Korm. rendelet a szabad mozgás és tartózkodás jogával rendelkező személyek beutazásáról és tartózkodásáról szóló 2007. évi I. törvény végrehajtásáról” szabályozza. Az EGT állampolgár fogalma tágabb fogalom, mint az uniós állampolgáré. Ide tartozik még Izland, Lichtenstein, Norvégia és Svájc.

A 2007. évi I. törvény a szabad mozgás és tartózkodás jogával rendelkező személy beutazásáról és tartózkodásáról szóló jogszabály - a továbbiakban: Szmvtv. - alapján az **EGT állampolgár**, illetve magyar állampolgár harmadik ország állampolgárságával rendelkező **családtagját** is megilleti a szabad mozgás és tartózkodási jogának gyakorlása. Családtag: az EGT-állampolgár és a magyar állampolgár házastársa, az EGT-állampolgár és a magyar állampolgár vagy ezek házastársának 21. életévet be nem töltött eltartott leszármazója, az EGT-állampolgár és a magyar állampolgár vagy ezek házastársának eltartott felmenője, a kiskorú magyar állampolgár felett szülői felügyeleti joggal rendelkező személy, akinek az eljáró hatóság családtagként való beutazását és tartózkodását engedélyezi. (Szmvtv. 1. § 1. bekezdés, 2. § b. pont)

A 2007. évi. II. törvény a harmadik országbeli állampolgárok beutazásáról és tartózkodásáról - a továbbiakban: 2007. évi. II. Tv. - szóló jogszabályban meghatározott **harmadik országbeli állampolgár** (a továbbiakban: harmadik országbeli állampolgár) a Magyar Köztársaság területén az állami foglalkoztatási szerv által kiállított engedély alapján létesíthet foglalkoztatásra irányuló jogviszonyt. Az engedélyezési kötelezettség alá tartozó foglalkoztatásra irányuló jogviszony létesítéséhez szükséges szerződés csak az engedély beszerzését követően köthető meg. (Flt. 7. § 1. bekezdés) Harmadik ország állampolgárságával rendelkező személy: a magyar állampolgár kivételével minden olyan személy, aki nem EGT-állampolgár, ideértve a hontalant is (Szmvtv. 2. § a. pont). Hontalan az a személy, akit egyetlen ország sem ismer el állampolgárának (2007. évi II. Tv. 2. § b. pont).²²

Az Flt. szerint **munkavállaló** az, aki munkaviszonyban áll. A munkaviszonyon a magyar jog hatálya alá tartozó munkaviszonyt, közszolgálati jogviszonyt, közalkalmazotti jogviszonyt, bírósági és igazságügyi, valamint ügyészségi szolgálati viszonyt, a biztosított bedolgozói és az - 1994. június 1-jét megelőzően létesített - ezzel egy tekintet alá eső bedolgozói jogviszonyt, a hivatásos nevelő szülői jogviszonyt, a szövetkezeti tag munkaviszony jellegű munkavégzésre irányuló jogviszonyát - ide nem értve az iskolai szövetkezet nappali tagozatos tanuló, hallgató tagját -, fegyveres és rendvédelmi szervek hivatásos és szerződéses állományú tagjának szolgálati viszonyát kell érteni. (Flt. 58. § 5. bekezdés a-b. pont)

²² Előfordulhat még, hogy találkozunk befogadott státuszú személlyel is. Befogadott: aki az állampolgársága - hontalan eseten a szokásos tartózkodási helye - szerinti országba átmenetileg azért nem küldhető vissza, mert ott halálbüntetésnek, kínzásnak, kegyetlen, embertelen vagy megalázó bánásmódnak vagy büntetésnek lenne kitéve, és nincs olyan biztonságos harmadik ország, amely befogadja, de nem jogosult sem menekültkénti vagy hontalankénti elismerésre, sem ideiglenes vagy kiegészítő védelemre. (2007. II. Tv. 2. § f. pont)

Álláskereső, aki a munkaviszony létesítéséhez szükséges feltételekkel rendelkezik,²³ és oktatási intézmény nappali tagozatán nem tanul, valamint öregségi nyugdíjra nem jogosult²⁴ rehabilitációs járadékban sem részesül, továbbá nem áll munkaviszonyban, kivéve az alkalmi foglalkoztatásnak minősülő munkaviszonyt,²⁵ és egyéb kereső tevékenységet²⁶ sem folytat. Elhelyezkedése érdekében az állami foglalkoztatási szervvel együttműködik, és akit az állami foglalkoztatási szerv álláskeresőként nyilvántart. (Flt. 58. § 5. bekezdés d. pont) A feltételek fennállását a munkaügyi központ kirendeltsége a nyilvántartásba vételt kérelmező nyilatkozata, valamint az általa bemutatott iratok alapján állapítja meg (FMM R. 3. §).

Alkalmi foglalkoztatás az alkalmi munkavállalói könyvvel történő foglalkoztatás 2010. március 31-ig az 1997. évi LXXIV. törvény az alkalmi munkavállalói könyvvel történő foglalkoztatásról és az ahhoz kapcsolódó közterhek egyszerűsített befizetéséről - a továbbiakban: 1997. évi LXXIV. Tv. - alapján; ezt követően a 2009. évi CLII. törvény az egyszerűsített foglalkoztatásról - a továbbiakban: 2009. évi CLII. Tv. - elnevezésű jogszabály szerint végzett egyszerűsített foglalkoztatás egyik fajtája (Flt. 58. § 5. bekezdés n. pont).

Az alkalmi munka a munkáltató és a munkavállaló között legfeljebb öt egymást követő naptári napig, és egy naptári hónapon belül legfeljebb tizenöt naptári napig, és egy naptári éven belül legfeljebb kilencven naptári napig létesített, határozott időre szóló munkaviszony (2009. évi CLII. Tv. 2. § 5. pont).

23 Munkavállaláshoz a korábbi munkáltatótól olyan igazolásra van szükség amely tartalmazza: munkavállaló személyi adatait (név, leánykori név, anyja neve, születési hely, év, hónap, nap); a munkavállaló TAJ számát; a munkáltatónál munkaviszonyban töltött idő tartamát; a munkavállaló munkabéréből jogerős határozat, vagy jogszabály alapján levonandó tartozást, illetve ennek jogosultját; a munkavállaló által a munkaviszony megszűnésének évében igénybe vett betegszabadság időtartamát; a munkavállaló emelt összegű végkielégítésben való részesülését. A munkáltató köteles igazolni azt is, ha a munkavállaló munkabérére a jogerős határozat vagy jogszabály alapján levonandó tartozás nem terheli. Az igazolásnak tartalmaznia kell a munkavállaló pénztárgy által választott magánnyugdíjpénztár megnevezését, címét, bankszámlaszámát. Ha a tagságra kötelezett pályakezdő munkavállaló nem választott pénztárat, ezt a tényt jelezni kell, és meg kell jelölni az illetékes területi pénztár megnevezését, címét. (1992. évi XXII. törvény a Munka Törvénykönyvéről - a továbbiakban Mt.- 98. § 2-4. bekezdés)

24 Öregségi nyugdíjra jogosult személy: aki a reá irányadó öregségi nyugdíjkorhatárt - a társadalombiztosítási nyugellátásról szóló jogszabályok által egyes munkakörökben biztosított kordelvezmény figyelembevételével - elérte, és az öregségi nyugdíjhoz szükséges szolgálati idővel rendelkezik, továbbá az is, aki előrehozott öregségi nyugdíjban, korengedményes nyugdíjban, bányásznyugdíjban, egyes művészeti tevékenységet folytatók öregségi nyugdíjában, a Magyar Alkotóművészeti Közalapítványtól öregségi nyugdíjban, valamint szolgálati nyugdíjban részesül (Flt. 58. § 5. bekezdés i. pont).

25 2009. évi CLII. törvény 1 §-a szerint, egyszerűsített módon létesíthető munkaviszony (a továbbiakban: egyszerűsített foglalkoztatás) természetes személy munkáltató által kizárólag háztartási munkára, kiemelkedően közhasznú szervezetnek minősülő munkáltató által, mezőgazdasági, továbbá idegenforgalmi idenymunkára vagy alkalmi munkára. Az alkalmi munkavállalói könyvet 2010. július 31-ig a kiállítóknak kell leadni (2009. évi CLII. Tv. 17. § 2. bekezdés, a 2010. március 31-ig hatályos 1997. évi LXXIV. Tv. 5. § 7. bekezdés)

26 Keresőtevékenység minden olyan munkavégzés, amelyért díjazás jár, továbbá kereső tevékenységet folytatónak kell tekinteni azt a személyt is, aki vállalkozói igazolvánnyal rendelkezik, valamint aki gazdasági társaság tevékenységében személyes közreműködés vagy mellékszolgáltatás keretében történő munkavégzés útján vesz részt, illetve, aki a társaság vezető tisztviselője vagy a társasági szerződésben közreműködési - munkavégzési kötelezettsége - joga fel van tüntetve. Az olyan munkavégzés, amelyért jogszabály alapján tiszteletdíj jár, akkor minősül kereső tevékenységnek, ha a havi tiszteletdíj mértéke a kötelező legkisebb munkabér 30 százalékát meghaladja. A mezőgazdasági őstermelői igazolvánnyal folytatott tevékenység akkor minősül kereső tevékenységnek, ha az abból származó bevételt a személyi jövedelemadóról szóló szabályok szerint a jövedelem kiszámításánál figyelembe kell venni. A külön törvények alapján végzett közérdekű önkéntes tevékenység, valamint a nevelőszülői jogviszony keretében végzett tevékenység nem minősül kereső tevékenységnek. (Flt. 58. § 5. bekezdés e. pont)

Együttműködési kötelezettség keretében az ügyfél az állami foglalkoztatási szerv által meghatározott időpontban, de legalább háromhavonta jelentkezik és vállalja, hogy maga is aktívan munkát keres, valamint a megfelelő munkahelyre szóló állásajánlatot elfogadja. Az ügyfél vállalja azt is, hogy az állami foglalkoztatási szerv által felajánlott munkaerő-piaci szolgáltatást, valamint az állami foglalkoztatási szerv által támogatott képzési lehetőséget elfogadja, illetőleg igénybe veszi, és részt vesz a megfelelő munkahelyhez jutást elősegítő munkaerő-piaci programban, ide értve az európai uniós forrásból megvalósuló programokat is. Az álláskeresőnek az **álláskeresési státuszában bekövetkezett változást 8 napon belül be kell jelentenie**. Az az álláskereső, aki a **35. életévét nem töltötte be, és általános iskolai végzettséggel nem rendelkezik**, annak az együttműködési kötelezettség keretében a nyilvántartásba vételét kell kérnie, az állami foglalkoztatási szervnél meghatározott időpontban, de legalább háromhavonta meg kell jelennie, a körülményeiben bekövetkezett változást 8 napon belül be kell jelentenie, valamint a felajánlott munkaerő-piaci szolgáltatást és a felajánlott képzési lehetőséget el kell fogadnia. (Flt. 54. § 9-10. bekezdés, FMM R. 2. § 1. bekezdés, 4. § 7. bekezdés, 291/2006. (XII. 23.) Korm. rendeletet az Állami Foglalkoztatási Szolgálatról 1. §)

Aktív munkahelykereső az, aki 30 napon belül képes és kész munkába állni a kirendeltség által felajánlott megfelelő munkahelyen, vagy az önmaga talált olyan munkahelyen, ahol a heti munkaidő legalább a 16 órát eléri (FMM R. 2. § 2. bekezdés).

Az állami foglalkoztatási szerv kérelemre az a személyt veszi álláskeresőként nyilvántartásba, aki azt kéri és megfelel az álláskereső kritériumainak, valamint vállalja az együttműködést (Flt. 54. § 11. bekezdés).

Álláskeresési megállapodást kell kötni azzal az ügyféllel, akinek álláskeresési támogatást állapítanak meg, vagy az 1993 évi III. törvény a szociális igazgatásról és szociális ellátásokról - a továbbiakban: Szt. - elnevezésű jogszabály alapján rendelkezésre állási támogatásban részesül (Flt. 54. § 12. bekezdés). **Álláskeresési megállapodás köthető** azzal az ügyféllel, akinek az együttműködési kötelezettségét álláskeresési megállapodásban célszerű szabályozni (Flt. 54. § 13. bekezdés).

Az **álláskeresési megállapodás** tartalmazza az álláskeresőnek a nyilatkozatát arra vonatkozóan, hogy aktív munkahelykereső, és vállalja az együttműködést az állami foglalkoztatási szervvel. Az álláskereső nyilatkozik arról is, hogy elfogadja a számára felajánlott megfelelő munkahelyet, valamint térítési kötelezettséggel nem járó képzés lehetőségét. A megállapodásban az álláskereső megjelöli az önálló munkahelykeresésének formáit (munkáltató felkeresése, álláshirdetésre jelentkezés stb.), az általa keresett munkahely főbb jellemzőit. A megállapodásban a kirendeltség megjelöli az általa nyújtott szolgáltatásokat figyelembe véve az álláskereső személyi adottságait. A megállapodás szabályozza álláskeresőnek a kirendeltségnél történő jelentkezéseinek gyakoriságát is. Az egyes álláskeresési támogatásoknál más-más gyakorisággal kell megjelenni a kirendeltségnél, melytől eltérni csak rendkívül indokolt esetben, egy hónappal későbbi időpontban lehet, tekintettel a térség munkaerő-piac helyzetére. Az álláskeresési támogatásban nem részesülőknek legalább háromhavonta kell jelentkezni a kirendeltségnél. Ha az álláskereső az álláskeresést a közösségi

jogszabályok rendelkezéseinek betartásával az EGT tagállamaiban teljesíti, azt az álláskereső megállapodásban fel kell tüntetni. (Ft. 54. § 9-10. bekezdés, FMM R. 5. § 1-4, 7. bekezdés)

Ha a rendelkezésre állási támogatásra jogosult személy a rendelkezésre állási támogatásra való jogosultság megállapítását megelőzően a 2008. december 31-én hatályos szabályok szerint rendszeres szociális segélyben részesült, és a kirendeltség álláskeresőként nyilvántartja, a közcélú foglalkoztatás időtartamára álláskeresőként való nyilvántartása szünetel. A rendelkezésre állási támogatásra való jogosultság megállapításáról, valamint a közcélú foglalkoztatás időtartamáról a települési önkormányzat tájékoztatja a kirendeltséget. (FMM. R. 3/A. §)

Az álláskereső aktív munkahelykereső tevékenysége és álláskeresőként való nyilvántartása a munkaügyi központ által támogatott képzésben történő részvétel, valamint a rövid, 90 napot meg nem haladó időtartamú kereső tevékenység (kivéve az alkalmi munkavállalói könyvvel történő foglalkoztatást) időtartamára, továbbá - az időtartamtól függetlenül - a közhasznú munkavégzés, a közmunka és a közcélú munka időtartamára **szünetel** (FMM R. 4. § 5. bekezdés).

Ha más jogszabály az álláskeresőként való nyilvántartás időtartamának mértékét feltételként írja elő, a munkaügyi központ által támogatott képzés időtartamát be kell számítani (FMM R. 4. § 5-6. bekezdés).

Az álláskeresőnek az álláskereső megállapodás teljesítésével, valamint az álláskereső támogatás megállapításával kapcsolatos, tömegközlekedési eszköz igénybevételével felmerült (helyi és helyközi) utazási költségeit a kirendeltség megtéríti (FMM R. 5. § 5. bekezdés).

A rendelkezésre állási támogatásra jogosult személy közcélú foglalkoztatásához kapcsolódó foglalkozás-egészségügyi vizsgálat keretében munkaköri alkalmassági vizsgálatot kell végezni (FMM R. 5. § 6. bekezdés).

Az álláskereső megállapodásban foglalt teljesítését a kirendeltség az álláskeresővel közösen értékeli. Az álláskeresőnek számot kell adni az álláskereső megállapodásban vállalt kötelezettségeinek teljesítéséről, fel kell tárni az álláskereső eredménytelenségének okait, továbbá azt, hogy az álláskereső keretében szerzett tapasztalatokra is figyelemmel a kirendeltség, illetőleg az álláskereső részéről milyen tevékenységre van szükség. A megállapodást a kirendeltség és az álláskereső közös megegyezéssel módosíthatja, ha az álláskereső a kötelezettségeit a körülményeiben, az álláskereső megállapodás megkötését követően bekövetkezett változás miatt a megállapodás szerint nem tudja teljesíteni, vagy egyébként az álláskeresőnek a megállapodásban meghatározott módját módosítani szeretné. A megállapodás csak az abban foglalt teljesítésével kapcsolatos értékelést követően módosítható. Ha az álláskeresőt törlik a nyilvántartásból, az álláskereső megállapodás érvényét veszti. (FMM R. 6-8. §)

A felajánlott munkahely akkor megfelelő, ha az álláskereső képzettségi szintjének, vagy az állami foglalkoztatási szerv által felajánlott és a képzettségi szintnek megfelelő képzési lehetőség figyelembevételével megszerezhető képzettségének; vagy az általa utoljára legalább hat hónapig betöltött munkakör képzettségi szintjének, vagy az általa utoljára legalább hat hónapig ellátott egyéni vagy társas vállalkozói tevékenység képzettségi szintjének megfelel (Ft. 25. § 2. bekezdés a. pont, 30. § 1. bekezdés). Ha az egészségi állapota szerint az álláskereső a munka elvégzésére alkalmas (Ft. 25. § 2. bekezdés b. pont, 30. § 1. bekezdés). Ha a várható kereset az álláskereső járadék,

összegét eléri, illetőleg - amennyiben az álláskereső járadék összege a kötelező legkisebb munkabérnél alacsonyabb - a kötelező legkisebb munkabér összegét eléri (Flt. 25. § 2. bekezdés c. pont, 30. § 1. bekezdés). Ha az álláskereső foglalkoztatása munkaviszonyban történik (Flt. 25. § 2. bekezdés e. pont, 30. § 1. bekezdés) Valamint a munkahely és a lakóhely közötti oda- és visszautazás ideje a három órát, illetve tíz éven aluli gyermeket nevelő nő és tíz éven aluli gyermeket egyedül nevelő férfi, valamint megváltozott munkaképességű²⁷ álláskereső - általa igénybe vehető közlekedési eszközzel - esetén a két órát nem haladja meg (Flt. 25. § 2. bekezdés d. pont, 3. bekezdés, 30. § 1. bekezdés). Felajánlható rövid időtartamú - összefüggően 90 napot meg nem haladó – munkalehetőség, közhasznú, közcélú foglalkoztatás és közmunka is (Flt. 25. § 5. bekezdés, 30. § 1).

A kirendeltség az álláskeresőt **törli** a nyilvántartásból, ha az álláskereső kéri, a kérelemben meghatározott időponttól, de legkorábban a kérelem benyújtásának napjától (FMM R. 4. § 1. bekezdés a. pont 2. bekezdés a. pont). Ha az álláskereső körülményeiben bekövetkezett változás miatt nem tekinthető aktív álláskeresőnek, vagy ha az álláskereső státusza megszűnt, a változás napjától. Ha az álláskereső meghalt, az elhalálozást követő naptól törlik a nyilvántartásból (Flt. 54. § 14. bekezdés a-c pont, FMM R. 4. § 1. bekezdés c-d. pont, 2. bekezdés b-c. pont).

Akkor is törölni kell az álláskeresőt a nyilvántartásból, ha az együttműködési kötelezettségét megszegi, oly módon, hogy jelentkezési kötelezettségének ismételten, felszólítás ellenére sem tesz eleget, vagy a megfelelő munkahelyet nem fogadja el. Törlik az álláskeresőt a nyilvántartásból, ha az állami foglalkoztatási szerv által felajánlott munkaerő-piaci szolgáltatást, valamint az állami foglalkoztatási szerv által támogatott képzési lehetőséget nem fogadja el, vagy nem vesz részt a megfelelő munkahelyhez jutást elősegítő munkaerő-piaci programban, vagy a megfelelő munkahelyre szóló állásajánlatot nem vállalja el. A 35 évesnél fiatalabb és általános iskolai végzettséggel nem rendelkező álláskereső is törölni kell a nyilvántartásból, ha a megadott időpontban ismételten nem jelentkezik a munkaügyi központban, vagy a körülményeiben bekövetkezett változást nem jelenti be, vagy az állami foglalkoztatási szerv által felajánlott munkaerő-piaci szolgáltatást, valamint az állami foglalkoztatási szerv által támogatott képzési lehetőséget nem fogadja el. A fenti esetekben a mulasztás napjától törlik az álláskeresőt a nyilvántartásból, és az újbóli nyilvántartásba vételére csak a törléstől számított 60 nap elteltével kerülhet sor. (FMM R. 4. § 3. bekezdés a. pont, 4. bekezdés, Flt. 54. § 14. bekezdés d-e. pont, 9-10. bekezdés)

Törölni kell azt az álláskeresőt is a nyilvántartásból, aki álláskeresői járadékra, álláskeresői segélyre, valamint vállalkozói járadékra nem jogosult, vagy ezek folyósítási idejét kimerítette, és rendszeres szociális segélyben részesül, ez esetben az álláskeresői támogatások, illetve a vállalkozói járadék lejártát követő naptól, vagy a rendszeres szociális segélyre jogosultság napjától (FMM R. 4. § 3. bekezdés b. pont, Flt. 54. § 14. bekezdés c. pont).

Azt is törölni kell a nyilvántartásból, aki az 1993. évi III. törvény a szociális igazgatásról és a szociális ellátásokról (a továbbiakban Szt.) törvény alapján az aktív korúak ellátására jogosult, de

27 Megváltozott munkaképességű személy: aki testi vagy szellemi fogyatékos, vagy akinek az orvosi rehabilitációt követően munkavállalási és munkahelymegtartási esélyei testi vagy szellemi károsodása miatt csökkennek (Flt. 58. 5. bekezdés m. pont).

egészségkárosodottnak minősül, így az Szt. alapján együttműködési kötelezettség nem terheli, az ő esetükben az egészségkárosodott állapot megállapításának a napjától törlik a nyilvántartásból (FMM R. 4. § 3. bekezdés c. pont, Ft. 54. § 14. bekezdés g. pont)²⁸

Törlik azt az aktív korúak ellátására jogosult személyt is, aki az Szt. 37/B. § 1. bekezdése alapján ellátásra való jogosultság kezdő napján egészségkárosodott személynek minősül, vagy az 55. életévét betöltötte, vagy 14 éven aluli kiskorú gyermeket nevel - feltéve, hogy a családban élő gyermekek valamelyikére tekintettel más személy nem részesül az 1998. évi LXXXIV. törvény a családok támogatásáról – a továbbiakban Cst. - szerint gyermekgondozási támogatásban, gyermekgondozási díjban, terhességi gyermekágyi segélyben,²⁹ és a gyermek ellátását napközbeni ellátást biztosító intézményben³⁰ nem tudják biztosítani. A nyilvántartásból az álláskeresőt - a fenti esetben - az aktív korúak ellátásának megállapítása keretében a rendszeres szociális segélyre való jogosultság megállapításának napjától törlik. (FMM R. 4. § 3. bekezdés d. pont, Ft. 54. § 14. bekezdés i. pont)

Az állami foglalkoztatási szerv nem törli az álláskereső nyilvántartásából azt az ügyfelet - annak ellenére, hogy a fent említett aktív korúak ellátásainak valamelyikében részesül -, aki vállalja, hogy az állami foglalkoztatási szervvel együttműködik (Ft. 54. § 17. bekezdés).

Álláskereső támogatása

2005. november 1-jétől a munkanélküli ellátások (munkanélküli járadék, álláskeresőt ösztönző juttatás, nyugdíj előtti munkanélküli segély, költségtérítés) helyett álláskeresői támogatásokra lehet jogosultságot szerezni. Még lehet olyan álláskereső, akinek szünetel a munkanélküli járadékának a folyósítása (pl. gyermekgondozási segélyben részesül), a szünetelést követően számára a korábban megállapított munkanélküli ellátást folyósítják tovább. Nyugdíj előtti munkanélküli segélyben részesülővel, pedig még 2010. október 31-éig találkozhatunk.

A 2005. november 1-jét megelőzően megállapított, és ebben az időpontban folyósított munkanélküli ellátást a 2005. október 31-én hatályos szabályok szerint tovább kell folyósítani azzal, hogy az ellátás folyósítása során a 2005. november 1-jétől a munkaügyi központ kirendeltségével való együttműködésre az álláskeresővel kötött álláskeresői megállapodásra vonatkozó szabályokat kell megfelelően alkalmazni (2005. évi LXX. törvény a foglalkoztatás elősegítéséről és a munkanélküliek ellátásáról szóló 1991. évi IV. törvény módosításáról 19. § 11. bekezdés).

28 Az aktív korúak ellátása szempontjából egészségkárosodott személy, aki munkaképességét legalább 67%-ban elvesztette, illetve legalább 50%-os mértékű egészségkárosodást szenvedett, vagy aki vakok személyi járadékában részesül, vagy aki fogyatékosági támogatásban részesül (Szt. 33. § 1. bekezdés a-c. pont).

29 Az Ft. itt pontatlan, ugyanis a terhességi gyermekágyi segély és a gyermekgondozási díj nem az 1998. évi LXXXIV. törvény a családok támogatásáról – a továbbiakban: Cst. – elnevezési jogszabályban van szabályozva, hanem az 1997. évi LXXXIII. törvény a kötelező egészségbiztosítás ellátásairól – a továbbiakban Ebtv. – elnevezésű jogszabályban. Lásd bővebben a 135-138. oldalakon.

30 A gyermekek napközbeni ellátása megszervezhető - a gyermekek életkorának megfelelően - különösen bölcsődében, hetes bölcsődében, családi napköziben, házi gyermekfelügyelet keretében, nyári napközis otthonban vagy napközis táborban, valamint a közoktatásról szóló 1993. évi LXXIX. törvény hatálya alá tartozó óvodában, iskolai napköziben (1997. évi XXXI. törvény a gyermekek védelméről és a gyámügyi igazgatásról - a továbbiakban: Gyvt. - 41. § 3. bekezdés).

Az Ft. 2010. január 1-jével megszüntette a vállalkozói járadékot, mint ellátást, ezzel egyidőben megszüntette a különbséget abban is, hogy valaki vállalkozóként, vagy alkalmazottként szerez ellátásra jogosultságot. Egy új fogalmat vezet be, a jogosultsági időt. Álláskeresési támogatások közül az álláskeresési járadékra, valamint az álláskeresési segély egyik fajtájára jogosultságot, jogosultsági idő megszerzésével lehet.

Jogosultsági idő az, amely alatt az álláskereső az álláskeresővé válását megelőző négy év alatt munkaviszonyban töltött, vagy egyéni, illetőleg társas vállalkozói tevékenységet folytatott, feltéve ez utóbbi esetben, hogy vállalkozói tevékenysége alatt járulékfizetési kötelezettségének eleget tett (Ft. 27. § 1. bekezdés).

A munkavállaló álláskeresési támogatásának biztosítására 1,5 százalék, az egyéni vállalkozó 1 százalék **munkaerő-piaci járulékot fizet** (Ft. 8. § 7. bekezdés c. pont, 1997. évi LXXX. törvény a társadalombiztosítás ellátásaira és a magánnyugdíjra jogosultakról, valamint e szolgáltatások fedezetéről - a továbbiakban: Tbj. - 19. § 1, 3. bekezdés)

A 2010. január 1-jét megelőzően benyújtott kérelmek alapján a 2009. december 31-ét követően megállapított ellátások tekintetében a kérelem benyújtásának időpontjában hatályos szabályokat kell alkalmazni (2009. évi LXXVII. törvény a közteherviselés rendszerének átalakítását célzó törvénymódosításokról - a továbbiakban: 2009. évi LXXVII. Tv. - 225. § 2. bekezdés).

Álláskeresési járadék

Álláskeresési járadékra **jogosult** az az **álláskereső**, aki álláskeresővé válását megelőző **négy éven belül** legalább **háromszázhatvanöt nap jogosultsági idővel** rendelkezik, rokkantsági, baleseti rokkantsági nyugdíjra nem jogosult, táppénzben nem részesül, munkát akar vállalni, de önálló álláskeresése nem vezetett eredményre és számára állami foglalkoztatási szerv sem tud megfelelő munkahelyet³¹ felajánlani (Ft. 25. § 1. bekezdés).

A **jogosultsági idő tartamába** nem számítható be a munkaviszonynak az az időtartama, amely alatt az álláskereső álláskeresési járadékban, vagy vállalkozói járadékban részesült (Ft. 27. § 1. bekezdés), valamint a fizetés nélküli szabadság harminc napot meghaladó időtartama, **kivéve**, ha annak igénybevételére az alábbiak miatt került sor:

- a gyermek harmadik életévének betöltéséig, a gyermek otthoni gondozása céljából; a gyermek tizennegyedik életévének betöltéséig, ha a munkavállaló a gyermek gondozása céljából gyermekgondozási segélyben részesül; a gyermek tizenkettedik életévének betöltéséig a gyermek betegsége esetén, az otthoni ápolás érdekében (Ft. 25. § 4. bekezdés a. pont, 1992. évi XXII. törvény a Munka Törvénykönyvéről - a továbbiakban: Mt. - 138. § 5. bekezdés);
- közeli hozzátartozó legfeljebb két évig történő otthoni ápolása (Ft. 25. § 4. bekezdés b. pont, Mt. 139. § 1. bekezdés);

³¹ A megfelelő munkahely definícióját lásd a 85-86. oldalon.

- saját részre³² történő magánérs lakás építésére legfeljebb egy évig (Flt. 25. § 4. bekezdés c. pont, Mt. 140. § 1. bekezdés).

A négyéves időtartam meghosszabbodik következő időtartamokkal, vagy azok egy részével, ha ezen időtartamok alatt munkaviszony nem állt fenn, vagy az álláskereső jogosultsági időnek minősülő vállalkozói tevékenységet nem folytatott:

- sor-, valamint tartalékos katonai szolgálat, továbbá a polgári szolgálat,
- keresőképtelenséggel járó betegség,
- beteg gyermek ápolására táppénzes állomány,
- terhességi-gyermekágyi segély, a gyermekgondozási díj, a gyermekgondozási segély,
- rehabilitációs járadék, rokkantsági és baleseti rokkantsági nyugdíj, az átmeneti és rendszeres szociális járadék, bányászok egészségkárosodási járadékának, folyósításának
- az előzetes letartóztatás, a szabadságvesztés, és az elzárás büntetés,
- az ápolási díj és a gyermeknevelési támogatás folyósításának,
- nappali tagozaton történő tanulmányok folytatásának időtartamával (Flt. 27. § 1. bekezdés).

Az álláskeresői járadék iránti kérelemhez célszerű csatolni a fenti időtartamokról szóló igazolásokat.

Az álláskeresői járadékban részesülőnek az álláskeresői járadék folyósításának időtartama alatt legalább havonta kell jelentkeznie a munkaügyi központ kirendeltségénél (FMM R. 5. § 2. bekezdés a. pont).

Az álláskeresői járadék **összegét** az álláskeresőnek az álláskeresővé válását megelőző négy naptári negyedévben elért, a Tbj. 19. §-ának 3. bekezdésében meghatározott munkaerő-piaci járulék alapja (a továbbiakban: járulékalap) havi átlagos összegének alapulvételével kell kiszámítani. Ha az álláskereső az álláskeresővé válását megelőző négy naptári negyedévben több munkaadóval állt munkaviszonyban, vagy több vállalkozói tevékenységet is folytatott, vagy munkaviszonyban állt és vállalkozói tevékenységet is folytatott, az álláskeresői járadék összegét valamennyi munkaadónál, illetőleg vállalkozói tevékenysége során elért járulékalap alapulvételével kell kiszámítani. Megelőző négy naptári negyedévi járulékalap hiányában a járadék számításának alapja a négy naptári negyedévnél rövidebb időszakban elért járulékalap havi átlagos összege. Ha a megelőző négy naptári negyedévben egyáltalán nincs az álláskeresőnek járulékalapja, akkor az álláskeresői járadék megállapításának alapja a jogosultság kezdő napján hatályos kötelező legkisebb munkabér 130 százaléka. Az egy napra járó álláskeresői járadék számításának alapja a fentiekben meghatározott összeg harmincad része.

³² A munkavállalónak - kérelmére - egy évig terjedő fizetés nélküli szabadságot kell engedélyezni, ha a munkavállaló magánérsből a saját részére lakást épít. A fizetés nélküli szabadságot az építési engedélyben megnevezett személy vagy helyette a vele együtt élő házastárs (élettárs) igényelheti. (Mt. 140. § 1. bekezdés)

Az álláskeresői járadék napi összege a folyósítás első szakaszában - amely a folyósítási időtartam feléig, de legfeljebb 91 napig terjed - a járadékalap 60 százaléka, de legalább az álláskeresői járadékra való jogosultság kezdő napján hatályos kötelező legkisebb munkabér napi összegének 60 százaléka, de legfeljebb a jogosultság kezdő napján hatályos kötelező legkisebb munkabér napi összegének 120 százaléka. A második szakaszában az álláskeresői járadékra való jogosultság kezdő napján hatályos kötelező legkisebb munkabér napi összegének 60 százaléka. Ha a járadék számításánál figyelembe vett összeg nem éri el a minimálbért, akkor mindkét szakaszban az álláskeresői járadék napi összege a járadékalap 60 százaléka. (Flt. 26. §)

A 2010. január 1-jét megelőzően hatályos Flt. alapján a 2005. november 1-jétől 2009. december 31-éig benyújtott kérelmek esetén az álláskeresői járadék összegét az első szakaszban az álláskeresőnek az álláskeresővé válását megelőző négy naptári negyedévben elért átlagkeresete alapulvételével (továbbiakban járadékalap) kell megállapítani. A második szakaszban az összege a jogosultság kezdő napján hatályos a kötelező minimálbér 60%-a. Amennyiben az átlagkereset az álláskeresői járadék alsó határánál alacsonyabb, összege mindkét szakaszban az átlagkeresettel megegyező összeg. (2009. december 31-éig hatályos Flt. 26. § 2009. évi LXXVII. törvény a közteherviselés rendszerének átalakítását célzó törvénymódosításokról - a továbbiakban: 2009. évi LXXVII. Tv. - 225. § 1. bekezdés)

Az álláskeresői járadék **folyósításának kezdő napja** az álláskeresőnek az állami foglalkoztatási szervnél (illetőleg annak kirendeltségénél) történő jelentkezésének napja (Flt. 27. § 4. bekezdés). Ha a munkaviszonyt az álláskeresővé válást megelőző 90 napon belül a munkavállaló rendes felmondással,³³ továbbá a munkáltató rendkívüli felmondással³⁴ szüntette meg, az álláskereső részére álláskeresői járadék a munkaviszony megszűnését követő 90 nap elteltével folyósítható, tekintet nélkül arra, hogy egyébként a folyósításhoz szüksége feltételekkel rendelkezik (Flt. 27. § 5. bekezdés). A fenti időtartam a folyósítási időbe nem számít bele (Flt. 27. § 7. bekezdés).

A **folyósítás időtartamának** számításánál öt nap jogosultsági idő egy járadékfolyósítási napnak felel meg, töredéknapp esetén a kerekítés szabályait kell alkalmazni (Flt. 27. § 2. bekezdés). A álláskeresői járadék folyósításának leghosszabb időtartama 270 nap (Flt. 27. § 3. bekezdés).

A folyósítási idő számításánál a jogosultsági idő csak egyszer vehető figyelembe. Az ismételt folyósítás időtartamát az igénybe vett járadékfolyósítási napok számával csökkenteni kell. (Flt. 27. § 6. bekezdés)

Ha az álláskeresői járadékban részesülő személy a járadék folyósítási idejének kimerítését megelőzően határozatlan időtartamú, teljes vagy legalább napi négy óra munkaidejű, részmunkaidős **munkaviszonyt létesít**, kérelmére, a folyósítási időből még **fennmaradó** időtartamra járó juttatás

33 A munkavállaló rendes felmondását jelenti a köztisztviselő, a közalkalmazott, valamint a fegyveres erők, a fegyveres testületek és rendészeti szervek hivatalos állományú tagjainak lemondása is (Flt. 58. § 6. bekezdés a. pont).

34 A munkaviszonynak a munkáltató részéről rendkívüli felmondással történő megszüntetésén kell érteni többek között a közszolgálati jogviszony hivatalvesztéssel, a közalkalmazotti jogviszony elbocsátással történő megszüntetését (Flt. 58. § 6. bekezdés b. pont).

összegének egy részét egy összegben ki kell fizetni. A kifizetendő juttatás mértéke a munkaviszonynak a folyósítási idő első szakaszában történő létesítése esetén a még hátralévő időtartamra járó juttatás összegének 80 százaléka, a folyósítási idő második szakaszában történő létesítése esetén a még hátralévő időtartamra járó juttatás összegének 30 százaléka. A kifizetés további feltétele, hogy az álláskereső járadékban részesült személy a járadék megszüntetésétől a kifizetés előzőekben meghatározott napjáig folyamatosan munkaviszonyban álljon. A munkaviszony fennállását a munkaadó igazolja. A kérelmet az álláskereső járadék folyósítási idejének lejártát követő 30 napon belül kell benyújtani, és a juttatást a kérelem benyújtásától számított 45 napon belül kell kifizetni. (Flt. 27. § 8-9. bekezdés, 26. § 5-6. bekezdés) A juttatás nem állapítható meg, illetve nem fizethető ki, ha az álláskereső az álláskereső járadék folyósítása alatt ugyanazzal a munkaadóval létesít munkaviszonyt, amellyel az álláskereső járadék megállapítását megelőzően utoljára munkaviszonyban állt (Flt. 27. 10. bekezdés).

Ha az álláskereső részére az állami foglalkoztatási szerv a fenti összeget kifizette, úgy kell tekinteni, hogy az álláskereső az álláskereső járadék folyósítási idejét kimerítette (Flt. 27. § 11. bekezdés).

Szüneteltetni kell az álláskereső járadék folyósítását, ha az álláskereső terhességi-gyermekágyi segélyben, gyermekgondozási díjban, illetőleg gyermekgondozási segélyben részesül, az **ellátás folyósításának időtartamára**; illetve ha előzetes letartóztatásban van, szabadságvesztés, elzárás **büntetését tölti**, kivéve, ha a szabadságvesztés-büntetést pénzbüntetés átváltoztatása miatt állapították meg (Flt. 29. § 1. bekezdés a-b. pont). Szüneteltetni kell az ellátás folyósítását, ha az álláskereső keresetpótló juttatásban részesül. A keresetpótló juttatás összege nem lehet alacsonyabb a megállapításakor hatályos kötelező legkisebb munkabér 60 százalékánál, és nem haladhatja meg a megállapításakor hatályos kötelező legkisebb munkabér összegét. (Flt. 29. § 1. bekezdés e. pont, 14. § 6. bekezdés) Szünetel az ellátás folyósítása, ha az álláskereső **rövid időtartamú**, legfeljebb 90 napig tartó **kereső tevékenységet folytat** - feltéve, hogy bejelentési kötelezettségének eleget tett (Flt. 29. § 1. bekezdés d. pont, 36. § 1. bekezdés) -, vagy rövid időtartamú, 90 napot meg nem haladó **közhasznú** munkát végez (Flt. 29. § 1. bekezdés c. pont, 25. § 5. bekezdés, 58. § 5. bekezdés I. pont). A munkavégzés napjaira szünetel a járadék folyósítása, ha az álláskereső alkalmi foglalkoztatásnak minősülő munkaviszony keretében munkát végez.³⁵ Ebben az esetben az állami foglalkoztatási szerv az álláskereső járadékot - erről szóló külön határozat nélkül - a munkavégzés napjaira járó összeggel csökkentett összegben folyósítja. (Flt. 29. § 3. bekezdés)

Ha a folyósítás szünetelésének oka megszűnik, és a kérelmező továbbra is álláskereső, rokkantsági, baleseti rokkantsági nyugdíjra nem jogosult, táppénzben nem részesül, és munkát akar vállalni, de számára az állami foglalkoztatási szerv nem tud megfelelő munkahelyet felajánlani, a járadékot **tovább kell folyósítani** (Flt. 29. § 2. bekezdés, 25. § 1. bekezdés).

35 Az alkalmi foglalkoztatás definícióját lásd a 83. oldalon.

Az ellátás folyósítását **meg kell szüntetni**, ha az álláskereső a megszüntetését **kéri** (Flt. 28. § 1. bekezdés a. pont). Ha álláskeresősi járadékban részesül és **törlik** a nyilvántartásból (Flt. 28. § 1. bekezdés b. pont). Ha rokkantsági, baleseti rokkantsági **nyugdíjra szerez jogosultságot** (Flt. 28. § 1. bekezdés c. pont). Ha 90 napot meghaladó **kereső tevékenységet folytat** (Flt. 28. § 1. bekezdés d. pont, 29. § 1. bekezdés d. pont, 58. § 5. bekezdés I. pont). Ha olyan képzési **lehetőséget fogad el**, amelynek során a kötelező legkisebb munkabér összegét elérő rendszeres támogatásban részesül (Flt. 28. § 1. bekezdés e. pont). Ha **oktatási** intézmény nappali tagozatán folytat tanulmányokat (Flt. 28. § 1. bekezdés f. pont). Ha az álláskereső meghalt (Flt. 28. § 1. bekezdés g. pont). Ha az álláskeresősi járadék **folyósítási idejét kimerítette** (Flt. 28. § 1. bekezdés h. pont).

Amennyiben az ellátás folyósítása azért szűnt meg, mert az álláskeresőt törölték a nyilvántartásból, vagy munkahely létesítése során bejelentési kötelezettségének nem tett eleget, a folyósítás megszüntetését követő **90 nap elteltével** folyósítható ismételten a járadék, akkor is, ha a jogosultsági feltételekkel egyébként rendelkezik (Flt. 28. § 2. bekezdés, 1. bekezdés b. pont, 36. § 1. bekezdés).

Az **álláskeresősi járadék** iránti kérelemhez csatolni kell a 2010. január 1-jét megszünt munkaviszonyok esetén a 2009. 12. 31-ig hatályos 4/1997. (I. 28.) MüM rendelet a munkanélküli járadék megállapításához szükséges igazolólapról - a továbbiakban: 4/1997. MüM R. - 1. § 1. bekezdése és a rendelet melléklete alapján a munkáltatók által kitöltött **„Igazolólap a munkanélküli járadék megállapításához”** című nyomtatványt, az ezt követően megszünt munkaviszonyok esetén a 34/2009. (XII. 30.) SZMM rendelet az álláskeresősi járadék és álláskeresősi segély megállapításához szükséges igazolólapról - a továbbiakban: 34/2009. SZMM R. - elnevezésű jogszabály melléklete szerinti adattartalommal rendelkező igazolást (**„Igazolólap az álláskeresősi járadék és az álláskeresősi segély megállapításához”**). Csatolni kell még az **„Adatlap a bírósági végzéssel meghatározott tartási kötelezettségről”** elnevezésű nyomtatványt. A nyomtatványokat a munkáltatónak az utolsó munkanapon kell kiadnia, a második példányt öt évig meg kell őriznie. 2010. április 1-jét megelőzően hatályos 1997. évi LXXIV. Tv. alapján kiállított Alkalmi munkavállalói könyvvel történő foglalkoztatás esetén elegendő annak bemutatása, ezt követően, az egyszerűsített foglalkoztatás keretében végzett munka esetén a 2009. CLII. Tv. 1. számú mellékletében szereplő szerződés, illetve ennek hiányában a 2. számú melléklet szerinti jelenléti ív. (Flt. 36/A. §, a 2005. évi LXX. törvény a foglalkoztatás elősegítéséről és a munkanélküliek ellátásáról szóló 1991. évi IV. törvény módosításáról 19. § 9. bekezdés) Az állami adóhatóság az ellátásra való jogosultság igazolása céljából kérelemre igazolást ad ki az egyéni és társas vállalkozó részére a munkaerő-piaci járulék alapjáról és a járulék befizetéséről, megjelölve a járulékfizetési kötelezettség alól mentes időszakokat is (Flt. 36/B. §).

Álláskeresősi segély

E törvény három fajta jogosultságot különböztet meg álláskeresősi segélyre, de ezeknek nem ad különböző elnevezéseket. Így az általunk adott elnevezések bár önkényesek, viszont a törvényben leírtakból következnek. A „200 nap jogosultsági idővel rendelkezők álláskeresősi segélye” a korábbi munkanélküli járadékhoz annyiban hasonlít, hogy a jogosultság alapját szintén „jogosultsági idő”

(korábban munkaviszony) határozza meg. Az „álláskeresői járadékban részesültek álláskeresői segélye”, a korábbi álláskeresőt ösztönző juttatás utódjának tekinthető. Az „öregségi nyugdíj előtt állók álláskeresői segélye”, a korábbi nyugdíj előtti munkanélküli segélyhez hasonló.

„200 nap jogosultsági idővel rendelkezők álláskeresői segélye”

Álláskeresői segélyre **jogosult** az az **álláskereső**, aki álláskeresővé válását megelőző **négy éven belül** legalább **kétszáz jogosultsági idővel** rendelkezik, és álláskeresői járadékra nem szerzett jogosultságot (Flt. 30. § 1. bekezdés b. pont).

A **jogosultsági időbe** nem számítható be a fizetés nélküli szabadság harminc napot meghaladó időtartama, **kivéve**, ha annak igénybevételére az alábbiak miatt került sor:

- a gyermek harmadik életéve betöltéséig, a gyermek otthoni gondozása céljából; a gyermek tizennegyedik életéve betöltéséig, ha a munkavállaló a gyermek gondozása céljából gyermekgondozási segélyben részesül; a gyermek tizenkettedik életéve betöltéséig a gyermek betegsége esetén, az otthoni ápolás érdekében (Flt. 30. § 1. bekezdés, 25. § 4. bekezdés a. pont, Mt. 138. § 5. bekezdés);
- közeli hozzátartozó legfeljebb két évig történő otthoni ápolása (Flt. 30. § 1. bekezdés, 25. § 4. bekezdés b. pont, Mt. 139. § 1. bekezdés);
- saját részre történő magánérs lakás építésére legfeljebb egy évig (Flt. 30. § 1. bekezdés, 25. § 4. bekezdés c. pont, Mt. 140. § 1. bekezdés).

A segély **folyósításának időtartama** 90 nap (Flt. 30. § 4. bekezdés b. pont).

Az álláskeresői segélyben részesülőnek az álláskeresői segély folyósításának időtartama alatt legalább kéthavonta kell jelentkeznie az állami foglalkoztatási szervnél (FMM R. 5. § 2. bekezdés b. pont, Flt. 30. § 1. bekezdés b. pont).

Az **álláskeresői segély** iránti kérelemhez ugyanazokat az igazolásokat kell csatolni, mint az álláskeresői járadékhoz (Flt. 36/A. §, 2005. évi LXX. Tv. 19. § 9. bekezdés).³⁶

„Álláskeresői járadékban részesültek álláskeresői segélye”

Álláskeresői segélyre **jogosult** az az álláskereső, akinek az álláskeresői járadékát legalább 180 nap időtartamra állapították meg, és annak folyósítását a járadék folyósítási idejének kimerítése miatt szüntették meg, és a kérelmet a járadék folyósításának megszűnésétől számított 30 napon belül benyújtotta (Flt. 30. § 1. bekezdés a. pont, 28. § 1. bekezdés h. pont).

Az álláskeresői segély **folyósításának időtartama** 90 nap, ha az álláskereső a kérelem benyújtásának időpontjában az 50. életévét betöltötte, 180 nap (Flt. 30. § 4. bekezdés a. pont).

³⁶ A szükséges igazolásokat lásd a 92. oldalon.

Az álláskeresői segélyben részesülőnek az álláskeresői segély folyósításának időtartama alatt legalább kéthavonta kell jelentkeznie az állami foglalkoztatási szervnél (FMM R. 5. § 2. bekezdés b. pont, Ft. 30. § 1. bekezdés a. pont).

„Öregségi nyugdíj előtt állók álláskeresői segélye”

Álláskeresői segélyre **jogosult**, az alábbi feltételek együttes fennállása esetén az az **álláskereső**,

- akinek a reá irányadó **öregségi nyugdíjkorhatár betöltéséhez legfeljebb öt éve hiányzik** (a jogosultsághoz szükséges életkor),
- aki rendelkezik az öregségi nyugdíjhoz szükséges szolgálati idővel,³⁷
- aki legalább **140 napon át álláskeresői járadékban részesült**³⁸, és járadék folyósításának időtartamát kimerítette,
- akinek az álláskeresői járadék folyósítási időtartamának lejártát követő **három éven belül a jogosultsághoz szükséges életkort betölteni** (Ft. 30. § 1. bekezdés c. pont, 2. bekezdés).

A segély **folyósításának időtartama** az álláskereső öregségi, rokkantsági, baleseti rokkantsági nyugdíj jogosultságának megszerzéséig tart (Ft. 30. § 4. bekezdés c. pont).

Az álláskeresői segélyben részesülőnek az álláskeresői segély folyósításának időtartama alatt legalább háromhavonta kell jelentkeznie a munkaügyi központ kirendeltségénél (FMM R. 5. § 2. bekezdés bb. pont).

Az álláskeresői segély iránti kérelemhez célszerű csatolni az illetékes nyugdíjbiztosítási igazgatóság igazolását arról, hogy a kérelmező rendelkezik az öregségi nyugdíjhoz szükséges szolgálati idővel. Az illetékes nyugdíjbiztosítási igazgatósághoz szolgálati idő elismertetési kérelmet kell benyújtani, ha a kérelmező még nem rendelkezik semmilyen olyan korábbi nyugdíjhatározattal, mely tartalmazza a szolgálati idejét.

Az álláskeresői segélyek közös szabályai

A **kérelmező** rokkantsági, valamint baleseti rokkantsági nyugdíjra **nem lehet jogosult**, táppénzben **nem részesülhet**. Az az álláskereső kérheti az ellátás megállapítását, aki munkát akar vállalni, de önálló álláskeresője nem vezetett eredményre, és számára az illetékes az állami foglalkoztatási szerv sem tud megfelelő munkahelyet³⁹ felajánlani (Ft. 30. § 1. bekezdés, 25. § 1. bekezdés c-d. pont).

³⁷ Öregségi nyugdíjkorhatár: a személyre irányadó öregségi nyugdíjkorhatár, a társadalombiztosítási jogszabályok által egyes munkakörökben biztosított keredvezmény figyelembevételével (Ft. 58. § 5. bekezdés h. pont). Lásd a Kézikönyv 32. oldalán "Nyugellátások és nyugdíjszerű ellátások" című fejezetében az öregségi nyugdíjkorhatárt és az ahhoz szükséges szolgálati időt.

³⁸ Korábban a nyugdíj előtti munkanélküli segély megállapításához 140 nap munkanélküli járadékfolyósítási idő volt szükséges. Az Ft. szó szerinti értelmezésében „öregségi nyugdíj előtt állók álláskeresői segélyére” csak az álláskeresői járadék alapján lehet jogosultságot szerezni. Feltételezhető azonban, hogy a korábban folyósított munkanélküli járadék is jogosultságot teremt, mivel a törvényalkotó szándéka szerint a munkanélküli járadékot váltotta fel az álláskeresői járadék. Ebből következően azonban a „munkaviszonnal rendelkezők álláskeresői segélyének” folyósítási ideje nem számítható be a 140 napba.

³⁹ A megfelelő munkahely meghatározását lásd a 85-86. oldalon.

Az ellátás **összege** a kérelem benyújtásának időpontjában hatályos minimálbér 40%-a, töredék hónap esetén az egy napra járó segély összege a fenti összeg 30-ad része. Ha az álláskereső járadékalapja ennél alacsonyabb, akkor ez az összeg a járadékalappal megegyező. Ha az álláskereső az álláskeresővé válását megelőző négy naptári negyedévben több munkaadóval állt munkaviszonyban, vagy több vállalkozói tevékenységet is folytatott, vagy munkaviszonyban állt és vállalkozói tevékenységet is folytatott, az álláskereső járadék összegét valamennyi munkaadónál, illetőleg vállalkozói tevékenysége során elért járulékalap alapulvételével kell kiszámítani. Megelőző négy naptári negyedévi járulékalap hiányában a járadék számításának alapja a négy naptári negyedévnél rövidebb időszakban elért járulékalap havi átlagos összege. Ha a megelőző négy naptári negyedévben egyáltalán nincs az álláskeresőnek járulékalapja, akkor az álláskereső járadék megállapításának alapja a jogosultság kezdő napján hatályos kötelező legkisebb munkabér 130 százaléka. (Flt. 30. § 3, 6. bekezdés, 26. § 1-3. bekezdés)

Az álláskereső segély folyósításának kezdő napja az álláskereső segély iránti kérelem benyújtását követő nap (Flt. 30. § 6. bekezdés).

2010. december 31-éig beadott kérelmek esetén az ellátás összegének megállapításánál az átlagkeresetet veszik figyelembe (2010. december 31-ig hatályos Flt. 30. § 3. bekezdés, 2009. évi LXXVII. Tv. 225. § 1. bekezdés).

Szüneteltetni kell az álláskereső segély folyósítását, ha az álláskereső terhességi-gyermekágyi segélyben, gyermekgondozási díjban, illetőleg gyermekgondozási segélyben részesül, az **ellátás folyósításának időtartamára**; illetve ha előzetes letartóztatásban van, szabadságvesztés, elzárás **büntetését tölti**, kivéve, ha a szabadságvesztés-büntetést pénzbüntetés átváltoztatása miatt állapították meg (Flt. 30. § 10. bekezdés, 29. § 1. bekezdés a-b. pont). Ha az álláskereső a támogatás megállapításakor keresetpótló juttatásban részesül, melynek összege nem lehet kevesebb a kötelező legkisebb munkabér 60%-nál és nem haladhatja meg annak 100%-át (Flt. 30. § 10. bekezdés, 29. § 1. bekezdés e. pont, 14. § 6. bekezdés). Ha az álláskereső **rövid időtartamú**, legfeljebb 90 napig tartó **kereső tevékenységet folytat** - feltéve, hogy bejelentési kötelezettségének eleget tett (Flt. 30. § 10. bekezdés, 29. § 1. bekezdés d. pont, 36. § 1. bekezdés) -, vagy rövid időtartamú, 90 napot meg nem haladó **közhasznú munkát** végez (Flt. 30. § 10. bekezdés, 29. § 1. bekezdés c. pont, 25. § 5. bekezdés, 58. § 5. bekezdés I. pont). A **kereső tevékenység időtartamára** - függetlenül annak mértékétől - szünetel az ellátás folyósítása annak, aki az „**öregségi nyugdíj előtt állók álláskereső segélyében**” részesül (Flt. 30. § 11. bekezdés a. pont). Ha úgy folytat keresőtevékenységet, hogy bejelentési kötelezettségét elmulasztotta, akkor 90 napra szünetel az ellátás folyósítása (Flt. 30. § 11. bekezdés b. pont, 36. § 1. bekezdés).

Ha az öregségi nyugdíj előtt álló segélyezett a folyósítás szünetelése alatt folytatott kereső tevékenység eredményeként álláskereső járadékra szerzett jogosultságot, az álláskereső járadék folyósítási idejének kimerítését követően az álláskereső segélyt részére tovább kell folyósítani (Flt. 30. § 11. bekezdés c. pont).

Az ellátás folyósítását **meg kell szüntetni**, ha az álláskereső a megszüntetését **kéri** (Flt. 30. § 7. bekezdés a. pont, 28. § 1. bekezdés a. pont). Ha az álláskeresőt **törlik** a nyilvántartásból (Flt. 30. § 7. bekezdés a. pont, 28. § 1. bekezdés b. pont). Ha öregségi, rokkantsági, baleseti rokkantsági **nyugdíjra szerez jogosultságot** (Flt. 30. § 7. bekezdés a. pont, 28. § 1. bekezdés c. pont). Ha olyan **képzési lehetőséget fogad el**, amelynek során a kötelező legkisebb munkabér összegét elérő rendszeres támogatásban részesül (Flt. 30. § 7. bekezdés a. pont, 28. § 1. bekezdés e. pont). Ha **oktatási** intézmény nappali tagozatán folytat tanulmányokat (Flt. 30. § 7. bekezdés a. pont, 28. § 1. bekezdés f. pont). Ha az álláskereső meghalt (Flt. 30. § 7. bekezdés a. pont, 28. § 1. bekezdés g. pont). Ha az ellátás **folyósítási idejét kimerítette** (Flt. 30. § 7. bekezdés b. pont). Akkor is meg kell szüntetni a segély folyósítását, ha az álláskereső **kereső tevékenységet folytat, kivéve** az alkalmi munkavállalói könyvel folytatott kereső tevékenységet (Flt. 30. § 8. bekezdés).

Ha az álláskeresői segély folyósítását azért szüneteltetik meg, mert törölték az álláskeresőt a nyilvántartásból, vagy mert úgy folytatott keresőtevékenységet, hogy azt nem jelentette be, akkor számára az ellátás csak folyósítás megszüntetésének kezdő napjától számított 90 nap elteltével folyósítható még akkor is, ha a jogosultsághoz szükséges feltételekkel egyébként rendelkezik (Flt. 30.§. 9. bekezdés, 28. § 2. bekezdés, 1. bekezdés b. pont, 36. § 1. bekezdés).

Költségtérítés

Az álláskereső részére járó járadék vagy segély megállapításával, valamint a munkahelykereséssel kapcsolatos (ideértve a lakóhelyétől az állami foglalkoztatási szervhez történő oda- és visszautazást, valamint az állami foglalkoztatási szerv által kezdeményezett foglalkozás-egészségügyi szakvélemény beszerzéséhez szükséges utazást is), a tömegközlekedési eszköz igénybevételével felmerült indokolt helyközi utazási költséget meg kell téríteni. Az álláskereső részére indokolt esetben helyi utazási költségek is megtéríthetők. (Flt. 31. §)

Vállalkozói járadék (2009. 12. 31-én hatályos jogszabályok alapján)

Vállalkozói járadékot az a személy kaphat, aki 2010. január elseje előtt beadta a kérelmét. A ellátás megállapítása, szüneteltetése, megszüntetése és folyósítása a 2009. december 31-én hatályos Flt. 44-46/A paragrafusai alapján történik.

Vállalkozói járadékra jogosult az az álláskereső, aki álláskeresővé válását megelőző négy éven belül legalább háromszázhatvanöt napig egyéni vagy társas vállalkozóként folytatott tevékenységet, és vállalkozói járulékfizetési kötelezettségének eleget tett; rokkantsági, baleseti rokkantsági nyugdíjra nem jogosult, táppénzben nem részesül; valamint munkát akar vállalni, de számára az állami foglalkoztatási szerv nem tud megfelelő munkahelyet felajánlani (Flt. 44. § 1. bekezdés).

A négyéves időtartam meghosszabbodik a következő időtartamokkal, vagy azok egy részével, ha ezen idő alatt a munkanélküli nem állt munkaviszonyban, és egyéni vagy társas vállalkozói tevékenységet sem folytatott (Flt. 46. § 1. bekezdés):

- sor-, valamint tartalékos katonai szolgálat, továbbá a polgári szolgálat,

- keresőképzelenséggel járó betegség,
- beteg gyermek ápolására táppénzes állomány,
- terhességi-gyermekágyi segély, gyermekgondozási díj, gyermekgondozási segély folyósításának,
- rokkantsági és a baleseti rokkantsági nyugdíj, a rendszeres szociális járadék, az átmeneti járadék, továbbá a bányászok egészségkárosodási járadéka folyósításának,
- az előzetes letartóztatás, a szabadságvesztés, és az elzárás büntetés,
- az ápolási díj és a gyermeknevelési támogatás folyósításának időtartamával.

A vállalkozói járadék **összegét** a vállalkozói járulék alapját képező jövedelem összegének alapulvételével kell kiszámítani. A kiszámítás során az álláskereső álláskeresővé válását megelőző négy naptári éven belül annak az utolsó naptári évnek a jövedelmét kell figyelembe venni, amelyben az álláskereső legalább hat hónapon keresztül vállalkozói járulékot fizetett, ennek hiányában a vállalkozói járadék összegének alapjaként az álláskeresővé válást megelőző naptári évben hatályos kötelező legkisebb munkabért kell figyelembe venni. (Ft. 45. § 1. bekezdés)

A vállalkozói járadék kiszámításának alapja a jövedelem havi átlagának 65 százaléka, egy napra eső összege ennek harmincad része (Ft. 45. § 2-3. bekezdés). A vállalkozói járadék havi összegének alsó határa megegyezik az öregségi nyugdíj - a vállalkozói járadékra való jogosultság kezdő napján hatályos - legkisebb összegének 90 százalékaival, felső határa, pedig az így megállapított összeg kétszerese (Ft. 45. § 4. bekezdés). A vállalkozói járadék a szünetelését követően történő folyósítása esetén - ha a szünetelés 540 napnál hosszabb ideig tartott - a vállalkozói járadék alsó határának számításánál az öregségi nyugdíjnak az ismételt folyósítás kezdő napján hatályos összegét kell figyelembe venni (Ft. 45. § 5. bekezdés).

A vállalkozói járadék **folyósításának kezdő napja** az álláskeresőnek az állami foglalkoztatási szervnél történő jelentkezését követő naptári nap (Ft. 46. § 4. bekezdés).

A **folyósítás időtartamának** számításánál öt nap járulékfizetési idő egy nap járadékfolyósítási időnek felel meg. Ha a kiszámítás során töredéknapp keletkezik, a kerekítés szabályait kell alkalmazni. (Ft. 46. § 2. bekezdés) A vállalkozói járadék folyósításának leghosszabb időtartama 270 nap (Ft. 46. § 3. bekezdés). Aki az állami foglalkoztatási szerv által támogatott képzést a vállalkozói járadék folyósításának ideje alatt, annak kezdő időpontjától számított 180 napon belül elkezdi, és a képzés időtartama alatt a vállalkozói járadék folyósítási idejét kimeríti, annak a vállalkozói járadékot a képzés hátralévő időtartamára - legfeljebb azonban a képzés megkezdésétől számított 365 napig - tovább kell folyósítani (Ft. 46. § 5. bekezdés). Az alkalmi munkavállalói könyvvel rendelkező álláskereső vállalja, hogy az alkalmi munkakönyvét a munkaügyi központ által megjelölt időpontban bemutatja (Ft. 46. § 5. bekezdés, 14. § 8. bekezdés).

A vállalkozói járulék befizetéséről, valamint a **vállalkozói járadék** alapját képező naptári év jövedelméről az állami adóhatóság igazolást állít ki (Ft. 45. § 1. bekezdés).

Szüneteltetni kell a vállalkozói járadék folyósítását, ha az álláskereső terhességi-gyermekágyi segélyben, gyermekgondozási díjban, illetőleg gyermekgondozási segélyben részesül, az **ellátás folyósításának időtartamára**; illetve ha előzetes letartóztatásban van, szabadságvesztés, elzárás **büntetését tölti**, kivéve, ha a szabadságvesztés-büntetést pénzbüntetés átváltoztatása miatt

állapították meg (Flt. 46/A. § 1. bekezdés, 29. § 1. bekezdés a-b. pont). Ha az álláskereső a megállapításakor hatályos kötelező legkisebb munkabérnek megfelelő összegű keresetpótló juttatásban részesül (Flt. 46/A. § 1. bekezdés, 29. § 1. bekezdés e. pont 14. § 6. bekezdés). Ha az álláskereső **rövid időtartamú, legfeljebb 90 napig tartó kereső tevékenységet folytat** - feltéve, hogy bejelentési kötelezettségének eleget tett (Flt. 46/A. § 1. bekezdés, 29. § 1. bekezdés d. pont, 36. § 1. bekezdés) -, vagy rövid időtartamú, 90 napot meg nem haladó **közhasznú munkát** végez (Flt. 46/A. § 1. bekezdés, 29. § 1. bekezdés c. pont, 25. § 5. bekezdés, 58. § 5. bekezdés I. pont). A munkavégzés napjaira szünetel a járadék folyósítása, ha a munkanélküli **alkalmi foglalkoztatásnak** minősülő jogviszonyt létesít (Flt. 46/A. § 1. bekezdés, 29. § 3. bekezdés, 36. § 2. bekezdés).

Az ellátás folyósítását **meg kell szüntetni**, ha az álláskereső a megszüntetését kéri (Flt. 46/A. § 1. bekezdés, 28. § 1. bekezdés a. pont). Ha az álláskeresőt **törlik** a nyilvántartásból (Flt. 46/A. § 1. bekezdés, 28. § 1. bekezdés b. pont). Rokkantsági, baleseti rokkantsági **nyugdíjra szerez jogosultságot** (Flt. 46/A. § 1. bekezdés, 28. § 1. bekezdés c. pont). 90 napot meghaladó **kereső tevékenységet folytat** (Flt. 46/A. § 1. bekezdés, 28. § 1. bekezdés d. pont, 29. § 1. bekezdés d. pont). Olyan **képzési lehetőséget fogad el**, amelynek során a kötelező legkisebb munkabér összegét elérő rendszeres támogatásban részesül (Flt. 46/A. § 1. bekezdés, 28. § 1. bekezdés e. pont). **Oktatási intézmény nappali tagozatán folytat tanulmányokat** (Flt. 46/A. § 1. bekezdés, 28. § 1. bekezdés f. pont). Az álláskereső meghalt (Flt. 46/A. § 1. bekezdés, 28. § 1. bekezdés g. pont). Az álláskeresői járadék **folyósítási idejét kimerítette** (Flt. 46/A. § 1. bekezdés, 28. § 1. bekezdés h. pont).

Amennyiben az ellátás folyósítása azért szűnt meg, mert az álláskereső az álláskeresői megállapodásban foglaltakat neki felróható okból nem teljesítette, vagy munkahely létesítése során bejelentési kötelezettségének nem tett eleget, a folyósítás megszüntetését követő **90 nap elteltével** folyósítható ismételten a járadék, akkor is, ha a jogosultsági feltételekkel egyébként rendelkezik (Flt. 46/A. § 1. bekezdés, 28. § 2. bekezdés).

Az álláskeresői támogatások közös szabályai

Aki álláskeresői támogatásban részesül, **köteles bejelenteni** az általa folytatott kereső tevékenységet, valamint az őt foglalkoztató munkaadó nevét, címét és adószámát - az alkalmi foglalkoztatást nélkülöző munkaviszonyt kivéve - legkésőbb a munkakezdést megelőző napon, a kereső tevékenység megszűnését, az azt követő napon. Az álláskeresői járadékban részesülő személynek az alkalmi foglalkoztatásnak minősülő munkaviszonyát legkésőbb a foglalkoztatás megkezdését követő harmadik munkanapon kell bejelentenie. (Flt. 36. § 1-2. bekezdés, 2005. évi LXX. Tv. 19. § 9. bekezdés)

Az **álláskeresői támogatásból nyugdíj járulékot vonnak**, így a folyósítás időtartama szolgálati időnek számít (Tbj. 26. § 2. bekezdés).

Az **álláskeresői támogatásban** részesülők biztosítottak, és így egészségügyi szolgáltatásra jogosultak (Tbj. 5. § 1. bekezdés d. pont, 16. § 1. bekezdés).

Foglalkoztatást elősegítő támogatások

A törvény III. fejezete szabályozza a munkaerő-piaci szolgáltatásokat és a foglalkoztatás elősegítő támogatásokat. Foglalkoztatás bővítését szolgáló támogatások keretében támogatja egyrészt a munkaadókat másrészt az álláskeresőket. (Flt. 13/A-22. §) A munkaerő-piaci szolgáltatások: a munkaerő-piaci és foglalkoztatási információ nyújtása, a munka-, pálya-, álláskeresési, rehabilitációs, helyi (térségi) foglalkoztatási tanácsadás és a munkaközvetítés (Flt. 13/A. § 2. bekezdés). A fenti szolgáltatások közül az álláskeresési tanácsadás egyik fajtáját, az álláskereső klubot részletezzük. (Flt. 13/A. § 2. bekezdés b. pont, 30/2000. (IX. 15.) GM rendelet a munkaerő-piaci szolgáltatásokról, valamint az azokhoz kapcsolódóan nyújtható támogatásokról - a továbbiakban: 30/2000. GM R. - 4. § c. pont, 7. § 2. bekezdés c. pont).

Az álláskereső klub

Az álláskereső klub az álláskeresők részvételével tartott csoportos foglalkozás, melynek célja, azon álláskeresők elhelyezkedésének elősegítése, akik munkát akarnak vállalni, de nem rendelkeznek az álláskereséshez szükséges ismeretekkel (Flt. 13/A. § 2. bekezdés b. pont, 30/2000. GM R. 4. § c. pont, 7. § 2. bekezdés c. pont). Az álláskereső kérelmére **keresetpótló juttatás állapítható meg** - egy naptári évben legfeljebb 90 napra - a kirendeltség által a részére felajánlott, csoportos foglalkozáson (álláskereső klub) történő részvétel időtartamára, ha a szolgáltatás időtartama legalább a 15 napot eléri, és a szolgáltatást a munkaügyi központ nyújtja, vagy nyújtásához támogatást állapított meg. A keresetpótló juttatás összege megegyezik a munkaügyi központ által támogatott képzésben részt vevők részére nyújtható keresetpótló juttatás összegével, azaz megállapításakor hatályos kötelező legkisebb munkabérrel, melynek folyósítására a szolgáltatás igénybevételének igazolását követően kerülhet sor. A keresetpótló juttatás megállapításáról a kirendeltség a szolgáltatást igénybe vevő álláskeresővel hatósági szerződést köt. (30/2000. GM R 26-28. §, Flt. 14. § 6. bekezdés)

A munkaadóknak nyújtott, a foglalkoztatás bővítését szolgáló támogatások

A munkaadóknak nyújtott foglalkoztatást elősegítő támogatások közül azokat emeljük ki, amelyeknek célja egy-egy munkavállalói csoportot támogatása. A támogatás vonatkozhat a munkabérre, vagy az azzal kapcsolatos járulékok részben vagy egészben történő átvállalására. (Flt. 16-16/B, 18-19, 19/C. §)

A munkaadó részére hátrányos helyzetű személy munkaviszony keretében történő foglalkoztatásához a munkabér és járuléka legfeljebb ötven százalékának, megváltozott munkaképességű személy esetében legfeljebb hatvan százalékának megfelelő összegű támogatás nyújtható egyévi időtartamra (Flt. 16. §). Hátrányos helyzetű személynek kell tekinteni azt a személyt, aki álláskereső, és legfeljebb alacsony iskolai végzettséggel rendelkezik, vagy a foglalkoztatás megkezdésekor az ötvenedik életévét betöltötte, vagy a 25. életévét be nem töltött pályakezdő, vagy

aki a nyilvántartásba vételt megelőző hat hónapban nem folytatott rendszeres kereső tevékenységet,⁴⁰ vagy akit a munkaügyi központ legalább huszonnégy hónapja álláskeresőként tart nyilván. Hátrányos helyzetűnek tekinthető az az álláskereső is, aki egyedülállóként 18 évesnél fiatalabb gyermeket nevel. Hátrányos helyzetű az a személy is, aki a foglalkoztatás megkezdését megelőzően 12 hónapon belül börtönben volt. Továbbá az is, aki a foglalkoztatás megkezdését megelőzően 12 hónapon belül gyermekgondozási segélyben (a továbbiakban: gyes), gyermeknevelési támogatásban (a továbbiakban: gyet), illetőleg terhességi-gyermekágyi segélyben (a továbbiakban: gyás), gyermekgondozási díjban (a továbbiakban: gyed), vagy ápolási díjban részesült. Hátrányos helyzetűnek számít a munkavállaló, akit munkahelyének elvesztése fenyeget, ha az ötvenedik életévét betöltötte, vagy életkorra tekintet nélkül legfeljebb alapfokú iskolai végzettséggel rendelkezik. Megváltozott munkaképességű személynek kell tekinteni azt a személyt, aki rehabilitációs járadékban részesül, továbbá azt az álláskeresőt, akinek munkaképesség-csökkenésének mértéke - az Országos Rehabilitációs és Szociális Szakértői Intézet szerint - legalább a 50 százalékot eléri, vagy akinek egészségkárosodásának mértéke legalább a 40 százalékot eléri, vagy fogyatékosági támogatásban részesül, siket vagy nagyot halló, vagy súlyos mozgáskorlátozottak minősül. (6/1996. (VII. 16.) MüM rendelet a foglalkoztatást elősegítő támogatásokról, valamint a Munkaerőpiaci Alapból foglalkoztatási válsághelyzetek kezelésére nyújtható támogatásról - a továbbiakban: 6/1996. MüM R. - 11. §)

A pályakezdő fiatalok **Start kártyát** igényelhetnek (2004. évi CXXIII. törvény a pályakezdő fiatalok, az ötven év feletti munkanélküliek, valamint a gyermek gondozását, illetve a családtag ápolását követően munkát keresők foglalkoztatásának elősegítéséről, továbbá az ösztöndíjas foglalkoztatásról - a továbbiakban: Pftv. - 1. § 2. bekezdés 2. pont). A munkaerőpiactól tartósan távollévő személyek: a gyes, a gyet, a gyed, a gyás az ápolási díj folyósításának megszűnését követően foglalkoztatásra irányuló jogviszonyt létesítők, és a gyermek egy éves korának betöltését követően gyes folyósítása mellett munkát vállalók, **Start Plusz kártyát** igényelhetnek (Pftv. 1. § 2. bekezdés 1. pont b. pont, 4. § 1. bekezdés). **Start Extra** kártya kiváltására jogosult a tartósan álláskereső,⁴¹ ha az ötvenedik életévét betöltötte, vagy életkorra való tekintet nélkül legfeljebb alapfokú iskolai végzettséggel rendelkezik vagy a rendelkezésre állási támogatásra jogosult (Pftv. 6. § 1. § 2. bekezdés 1. pont c. pont).

Start kártyára az a pályakezdő fiatal⁴² jogosult, aki a huszonötödik életévét - felsőfokú végzettségű személy esetén a harmincadik életévét nem töltötte be, és tanulmányait befejezte, vagy megszakította, és ezt követően első ízben létesít foglalkoztatásra irányuló jogviszonyt vagy ösztöndíjas foglalkoztatási jogviszonyt, és e jogviszony létesítését megelőzően megbízási szerződés,

40 Keresőtevékenységről lásd a 26. lábjegyzetet.

41 A Pftv. alkalmazásában tartósan álláskereső: az a személy, akit az állami foglalkoztatási szerv a Start-kártya igénylésének időpontját megelőző 16 hónapon belül legalább 12, pályakezdő álláskereső esetében 8 hónapon belül legalább 6 hónapig álláskeresőként nyilvántartott (Pftv. 1. § 2. bekezdés 9. pont).

42 Pályakezdő álláskereső: a 25. életévét - felsőfokú végzettségű személy esetén 30. életévét - be nem töltött, a munkaviszony létesítéséhez szükséges feltételekkel rendelkező, az állami foglalkoztatási szerv által nyilvántartott álláskereső, feltéve, ha munkanélküli járadékra a tanulmányainak befejezését követően nem szerzett jogosultságot. Nem tekinthető pályakezdő álláskeresőnek, aki terhességi-gyermekágyi segélyben, gyermekgondozási díjban, illetőleg gyermekgondozási segélyben részesül, előzetes letartóztatásban van, szabadságvesztés, illetve elzárás büntetését tölti, sor- vagy tartalékos katonai szolgálatot, továbbá polgári szolgálatot teljesít. (Flt. 58. § 5. bekezdés k. pont)

vállalkozási szerződés alapján vagy egyéni vállalkozóként sem végzett munkát. A foglalkoztatásra irányuló jogviszony első ízben történő létesítésének megítélése szempontjából figyelmen kívül kell hagyni a tanulói és a hallgatói jogviszony mellett fennálló, illetve az iskolai szünet időtartama alatt létesített foglalkoztatásra irányuló jogviszonyokat, továbbá a tanulói és a hallgatói jogviszony megszűnése után alkalmi munkavállalói könyvvel létesített jogviszonyt. (Pftv. 3. § 1-3. bekezdés)

Start Plusz kártya a gyés, a gyet, a gyed, gyás valamint az ápolási díj folyósításának megszűnését követő foglalkoztatáshoz annyiszor váltható ki, ahányszor különböző személyekre tekintettel az ellátás megállapítására sor került. A gyés melletti foglalkoztatáshoz igénybe vett Start Plusz kártya érvényességi idejének lejártát követően a gyermekgondozási segély folyósításának megszűnését követő foglalkoztatáshoz újabb Start Plusz kártya nem váltható ki. Ha a Start Plusz kártya érvényességi ideje alatt újabb gyermek születik, a következő kártya kiváltására a legfiatalabb gyermekre tekintettel kerülhet sor. (Pftv. 4. § 3-5. bekezdés)

A munkáltatót, ha Start kártyával, Start Extra kártyával, illetve Start Plusz kártyával rendelkezőt foglalkoztat, járulékkedvezmény illeti meg (Pftv. 4/A-5, 7. §).

A magánszemély állandó, ennek hiányában ideiglenes lakóhelye, mindezek hiányában utolsó ismert belföldi lakóhelye szerinti **adóhatóság** regionális igazgatóságánál **kérheti** a Start-kártya kiállítását (273/2006. (XII. 23.) Korm. rendelet az Adó- és Pénzügyi Ellenőrzési Hivatalról - a továbbiakban: 273/2006. Korm. R. - 13. § a. pont). A Start-kártyát nyomtatványon kell igényelni a szükséges igazolások csatolásával (31/2005. (IX. 29.) PM rendelet a START-kártya felhasználásának, a járulékkedvezmény érvényesítésének, továbbá elszámolásának részletes szabályairól - a továbbiakban: 31/2005. PM. R. - 2. §).⁴³

A kártya első alkalommal történő kiadása díjmentes. Díjmentesen kell kiadni a kártyát akkor is, ha a korábban kiadott kártyán szereplő adat megváltozott vagy téves, továbbá ha a középfokú végzettséggel rendelkező közben felsőfokú végzettséget szerzett, és a felsőfokú végzettséget szerzett munkavállaló arra tekintettel kéri, hogy a részére korábban kiadott Start-kártya érvényessége két évnél azért rövidebb, mert az érvényesség a kártyatulajdonos munkavállaló huszonötödik életéve betöltésével lejár. Ugyancsak díjmentesen kell kiadni a kártyát minden olyan törvényben előírt esetben, amikor az igénylő új kártyára válik jogosulttá. Egyéb esetben 2200Ft igazgatási szolgáltatási díjat kell fizetni. (31/2005. PM. R. 4. § 2-3. bekezdés)

A Start-kártyák érvényességi ideje két év, pályakezdő esetén azonban legfeljebb az igénylő huszonötödik életévének, felsőfokú végzettséggel rendelkező esetén a harmincadik életévének betöltéséig; Start extra kártya esetén az legfeljebb igénylő öregségi nyugdíj jogosultságának eléréséig érvényes (2003. évi XCII. törvény az adózás rendjéről 20/A. § 2. bekezdés d. pont).

43 A [10T34START](#) adattlap letölthető a www.apeh.hu honlapról.

Ösztöndíjasként foglalkoztatható az a pályakezdő, aki az ösztöndíjas foglalkoztatási jogviszony létesítésének időpontjában a 30. életévét még nem töltötte be, és akinek a diplomája a jogviszony létesítését megelőző két éven belül került kiadásra, és munkaviszonyban, közalkalmazotti jogviszonyban, közszolgálati jogviszonyban, szolgálati jogviszonyban (a továbbiakban együtt: munkaviszony) nem áll (Pftv. 1. § 2. bekezdés 6. pont). A foglalkoztatót a kedvezmények csak akkor illetik meg, ha az ösztöndíjas Start-kártyával rendelkezik (Pftv. 16. §). Az ösztöndíjas önálló munkakör ellátásával nem bízható meg, csak olyan feladatot láthat el, amelyek a munkatapasztalat szerzést szolgálják (Pftv. 10. § 2. bekezdés).

Az álláskeresőnek nyújtott foglalkoztatást elősegítő támogatások

Az álláskeresőknél juttatott támogatások a képzések támogatása, az önfoglalkoztatás, valamint ezen belül vállalkozás indítása, vagy vállalkozáshoz való csatlakozás (Flt. 14, 17. §). Az alábbiakban a képzések támogatását részletezzük.

Képzések elősegítése

Támogatható az állami foglalkoztatási szerv által felajánlott, vagy elfogadott képzése annak, aki **álláskereső**, vagy aki a 25. életévét - felsőfokú végzettségű személy esetén a 30. életévét - nem töltötte be, és a tanulói, hallgatói jogviszonya megszűnését követően álláskeresői járadékra, álláskeresői segélyre nem szerzett jogosultságot (Flt. 14. § 1. bekezdés a-b. pont).

Támogatható annak is a képzése, aki **gyermekgondozási segélyben, gyermeknevelési támogatásban**, illetőleg **terhességi gyermekágyi segélyben, gyermekgondozási díjban**⁴⁴ vagy **ápolási díjban** részesül. A képzés időtartama ebben az esetben hetente nem haladhatja meg a húsz órát. A gyermekgondozási segélyben részesülő személy képzése a gyermek egy éves, gyermekgondozási díjban részesülő személy képzése a gyermek másfél éves korának betöltését követően kezdődhet meg. A gyermekgondozási segélyben, gyermeknevelési támogatásban részesülő személy a képzés ideje alatt kereső tevékenységet nem folytathat.⁴⁵ (Flt. 14. § 1. bekezdés c. pont, 2. bekezdés)

Kérheti a képzésének támogatását az is, akinek **munkaviszonya várhatóan egy éven belül megszűnik**, és ezt a munkaadó a munkavállalóval és a telephely szerint illetékes munkaügyi központtal előzetesen írásban közölte, illetve aki **közhasznú munkavégzésben vesz részt**, ha vállalja a képzésben való részvételt (Flt. 14. § 1. bekezdés e-f. pont). Az a munkaviszonyban álló személy is kérheti képzésének támogatását, akinek **rendszeres foglalkoztatása** képzés nélkül nem biztosítható (Flt. 14. § 1. bekezdés g. pont). A munkaadónak írásban vállalnia kell, hogy a munkavállalót a

⁴⁴ A terhességi-gyermekágyi segélyben, vagy gyermekgondozási díjban részesülő szülő nem folytathat kereső tevékenységet. Lásd a „Családtámogatási rendszerek és anyasági ellátások” című fejezetben a 135-128. oldalakon.

⁴⁵ A gyermekgondozási segélyben részesülő szülő a gyermek egy éves korától korlátlanul, a gyermekgondozási támogatásban részesülő szülő napi négy órában folytathat kereső tevékenységet. Lásd a „Családtámogatási rendszerek és anyasági ellátások” című fejezetben 126-127. oldalakon.

képzése befejezését követően legalább a képzés idejével azonos ideig foglalkoztatja, és a képzése költségeihez hozzájárul, vagy saját maga vagy képző intézmény bevonásával biztosítja a képzés lebonyolításához szükséges szakmai, tárgyi, technikai és személyi feltételeket. A munkaadót terhelő képzési költségekhez történő hozzájárulástól el kell tekinteni, ha a képzésben részt vevő munkavállaló a támogatás iránti kérelem benyújtásakor a 45. életévét betöltötte. (6/1996. MüM R. - 9. §)

Támogatható annak is a képzése, aki rehabilitációs járadékban részesül (Flt. 14. § 1. bekezdés d. pont).

Képzési támogatás adható az állam által elismert szakképesítés megszerzésére, munkakör betöltéséhez, foglalkozás, tevékenység gyakorlásához szükséges képesítés megszerzésére, a szakmai tevékenység magasabb szintű gyakorlásához, a mestervizsgához szükséges ismeretek elsajátítására, a hátrányos helyzetben lévő társadalmi csoportok számára szervezett képzésre; a megváltozott munkaképességűeket érintő rehabilitációs képzésre, továbbá az elhelyezkedést, a vállalkozást segítő képzésre (6/1996. MüM R. 1. § 1. bekezdés a. pont, 1993. évi LXXVI. törvény a szakképzésről 1. § b-c, e-h. pont). Támogatható a szakképzés megkezdéséhez szükséges alapismereteket nyújtó oktatás, a pályaorientáló és álláskeresési ismeretek oktatása, a szakképesítéssel rendelkező személyek számára nyújtandó államilag elismert nyelvvizsga megszerzésére irányuló képzés (6/1996. MüM R. 1. § 1. bekezdés b-d. pont.). Támogatható a képzés a közúti járművek vezetésére jogosító vezetői engedély (C, D, E kategóriára) mezőgazdasági vontató vezetésére jogosító járművezetői igazolvány, továbbá járművezetői engedély (II. kategóriára és trolibuszra érvényesítve), a belföldi és a nemzetközi árufuvarozási engedély, a veszélyes áruk szállításához szükséges engedély (ADR) kiadásához előírt képzés, továbbá az autóbusszal díj ellenében végzett személyszállításához szükséges képzés, és az építőgép-kezelő engedély kiadásához szükséges képzés (6/1996. MüM R. 1. § 1. bekezdés e. pont.).

A képzési támogatás abban az esetben adható, ha a képzést a munkaügyi központ ajánlotta fel, vagy az abban történő részvétellel a képzés megkezdése előtt egyetértett. Álláskeresési támogatásban részesülő személy részére képzési támogatás intenzív képzésben történő részvétel esetén nyújtható, azaz abban az esetben, ha az elméleti és gyakorlati képzés időtartama a heti húsz órát eléri. A képzési támogatást a képzés (amely a képzést lezáró első vizsgával zárul) és a képzéshez szükséges, munkáltatónál eltöltött szakmai gyakorlat időtartamára kell biztosítani (6/1996. MüM R. 6. § 2-4. bekezdés.).

Nem adható képzési támogatás az egyetemi, főiskolai továbbtanulásra felkészítő képzésre, kivéve, ha a képzésben történő részvételt a cigány kisebbségi önkormányzat, cigány kisebbségi önkormányzati társulás vagy bíróság által nyilvántartásba vett cigány érdek-képviselői szervezet szervezi, vagy szervezésében közreműködik (6/1996. MüM R. 1. § 3. bekezdés a. pont, 4. bekezdés.). Nem adható képzési támogatás, olyan iskolarendszerű képzésre, amelyre az éves költségvetési törvény normatív állami hozzájárulást állapít meg (6/1996. MüM R. 1. § 3. bekezdés b. pont). Ettől eltérni csak akkor lehet, ha a szakképzést megalapozó felzárkóztató képzés keretében általános iskolai végzettségének megszerzését biztosító képzés, valamint a szakképzési törvény alapján a fent részletezett képzés történik. Ez esetben a képzés részben vagy egészben történő megvalósítója költségvetési szerv, egyesület, alapítvány, közalapítvány, köztestület, közhasznú társaság, és a

program szervezésében (vagy a programban részt vevő célcsoportba tartozók kiválasztásában) a cigány kisebbségi önkormányzat, cigány kisebbségi önkormányzati társulás vagy bíróság által nyilvántartásba vett cigány érdekképviseleti szervezet közreműködik. (6/1996. MüM R. 26/B. § 2. bekezdés.) A képzés időtartamára a képzésben részt vevő személy részére képzési támogatásként keresetpótló juttatás állapítható meg, valamint az utazás, étkezés, szállás költsége részben vagy egészben megtéríthető (6/1996. MüM R. 26/B. § 3. bekezdés.).

Képzési támogatásként adható **kereset-kiegészítés, keresetpótló juttatás** és a **képzéssel kapcsolatos költségek** részben vagy teljes egészében történő megtérítése (Flt. 14. § 4. bekezdés a. pont, 11. bekezdés). A gyermekgondozási segélyben, gyermeknevelési támogatásban, illetőleg terhességi-gyermekágyi segélyben, gyermekgondozási díjban vagy ápolási díjban részesülő személy, valamint a rehabilitációs járadékban részesülő személy és a rendelkezésre állási támogatásra jogosult álláskereső részére az általános iskolai végzettség megszerzéséhez, vagy a szakképzés megkezdéséhez, a bemeneti kompetenciák megszerzéséhez szükséges képzésben történő részvételhez is támogatásként csak a képzéssel kapcsolatos költségek megtérítését kérheti (Flt. 14. § 4. bekezdés b. pont, 1. bekezdés c-d. pont).

Képzési támogatás a képzés befejezését követően, **ismételten** legalább a képzés időtartama kétszeresének megfelelő időtartam eltelte után nyújtható. Ha a támogatásban részesülő személy több egymásra épülő képzésben vett részt, e rendelkezés alkalmazása szempontjából a képzés befejezése időpontjának az utolsó képzés befejezésének időpontját kell tekinteni. (6/1996. MüM R. 7. § 3. bekezdés)

A **keresetkiegészítés** a képzést megelőzően elért átlagkereset és a képzés alatt elért kereset különbözetéig terjedhet (Flt. 14. § 5. bekezdés).

A **keresetpótló juttatás összege** nem lehet alacsonyabb a megállapításakor hatályos kötelező legkisebb munkabér 60 százalékánál, és nem haladhatja meg a megállapításakor hatályos kötelező legkisebb munkabér összegét. (Flt. 14. § 6. bekezdés),⁴⁶ Keresetpótló juttatás a képzésben részt vevő személy részére akkor állapítható meg, ha az elméleti képzés vagy az egyidejűleg folytatott elméleti és gyakorlati képzés időtartama hetente legalább a húsz órát eléri, azaz intenzív képzésben vesz részt (6/1996. MüM R. 6. § 2. bekezdés).

Az **alkalmi foglalkoztatásnak minősülő munkaviszonyt** létesített álláskereső személy részére keresetpótló juttatás akkor állapítható meg, ha kötelezettséget vállal arra, hogy az egyszerűsített foglalkoztatását az állami foglalkoztatási szervnek a foglalkoztatást követő legkésőbb harmadik munkanapon bejelenti (Flt. 14. § 8. bekezdés).

Nem folyósítható a keresetpótló juttatás azokra a napokra sem, amikor a képzésben részt vevő személy neki felróható okból óralátogatási kötelezettségének nem tett eleget, vagy alkalmi munkát végzett (Flt. 14. § 9. bekezdés). A munkavégzés, illetve a mulasztás idejére járó keresetpótló támogatás összegével csökkentett összegben kell folyósítani az ellátást (Flt. 14. § 10. bekezdés).

46 Ezen bruttó összeget kell érteni, mivel az adótörvény szempontjából adóköteles jövedelemnek számít (Szjtv. 3. § 21/d. pont.).

A munkaügyi központ a **keresetpótló juttatást valamint a költségtérítésnek** a szállás és az ételmezés költségeit tartalmazó részét a képzésben részt vevő személy részére havonta utólag folyósítja. Ha képzési támogatásként a képzéssel kapcsolatos helyi, illetőleg helyközi utazás költségeit részben vagy egészben megtéríti, ezt a képzésben résztvevő részére megelőlegezheti. (6/1996. MüM R. 7. § 1. bekezdés)

A keresetpótló juttatásból **nyugdíjjarulékot vonnak**, így a folyósítás időtartama szolgálati időnek számít (Tbj. 26. § 2. bekezdés).

A keresetpótló juttatásban részesülők egészségügyi szolgáltatásra jogosultak (Tbj. 16. § 1. bekezdés 4. § a/4. pont).

A foglalkoztatást elősegítő támogatások közös szabályai

Az Ft. alapján nyújtott foglalkoztatást elősegítő támogatások esetén a támogatásban részesülővel hatósági szerződést kell kötni (Ft. 21. § 1. bekezdés). Az álláskeresővel kötött hatósági szerződés tartalmazza a szerződést kötő közigazgatási szerv nevét, székhelyét, az ügy számát, a támogatásban részesülő természetes személy esetében a nevét, lakó-, tartózkodási- vagy szálláshelyét, anyja nevét, TAJ számát, adószámát, adóazonosító jelét, nem magyar állampolgár esetében állampolgárságát, az érvényes úti okmány számát is. A szerződés meghatározza a közigazgatási szerv által nyújtott támogatás formáját, mértékét, folyósításának időtartamát, módját, a folyósítás egyéb feltételeit, jogszabályi rendelkezések megjelölését, a szerződésszegés jogkövetkezményeit, a jogszabály által meghatározott, valamint a felek által szükségesnek tartott jognyilatkozatokat, a szerződéssel kapcsolatban felmerülő vitás kérdésekben közigazgatási perben eljáró bíróság megnevezését. (Ft. 21. § 2. bekezdés) Az állami foglalkoztatási szerv szervezeti egysége a foglalkoztatást elősegítő támogatással kapcsolatos ügyekben a támogatásban részesülővel a hatósági szerződést az állami foglalkoztatási szerv nevében köti meg, módosítja, illetőleg szünteti meg (Ft. 55. § 2. bekezdés).

Ha a támogatásban részesülő a hatósági szerződésben foglaltakat megszegi, a támogatás további folyósítását meg kell szüntetni, és a támogatásban részesülő köteles a támogatást a kötelezettségszegés napjától a visszakövetelésről rendelkező határozat meghozatalának napjáig késedelmi pótlékkal növelt összegben visszafizetni (Ft. 21. § 3-4. bekezdés).

A támogatást nyújtó szerv vezetője - erre irányuló kérelem esetén - különös méltánylást érdemlő esetben eltekinthet a késedelmi pótlék felszámításától, illetve dönthet a már felszámított késedelmi pótlék részben vagy egészben történő elengedéséről, a visszakövetelt támogatás visszafizetésének részben vagy egészben történő elengedéséről (Ft. 21. § 5. bekezdés). A méltányosság szempontjából figyelembe vehető a kérelmező kedvezőtlen szociális helyzete, valamint az, hogy a támogatás visszafizetése a kötelezett és a háztartásában élők megélhetését súlyosan veszélyeztetné (Ft. 21. § 6. bekezdés).

Aki foglalkoztatást elősegítő támogatásban részesül, köteles a támogatást megállapító szervnek haladéktalanul bejelenteni, ha a támogatást megalapozó körülményeiben változás következik be (Ft. 21. § 7. bekezdés).

A munkaügyi központ által nyújtott ellátások és támogatások eljárási szabályai

Állami foglalkoztatási szerv a Foglalkoztatási és Szociális Hivatal, valamint a regionális munkaügyi központok (a továbbiakban: Állami Foglalkoztatási Szolgálatok). Az állami foglalkoztatási szerv hatáskörébe tartozó közigazgatási hatósági ügyekben, első fokon a regionális munkaügyi központok járnak el. (291/2006. Korm. R. 1. §) A munkaügyi központ központi szervezetből valamint kirendeltségekből áll (291/2006. Korm. R. 6. § 2. bekezdés). A kirendeltség az illetékességi területén ellátja az álláskereső nyilvántartásba vételével, valamint az álláskereső járadék, álláskereső segély, a vállalkozói járadék megállapításával, megszüntetésével és visszakövetelésével kapcsolatos, továbbá egyes foglalkoztatást elősegítő támogatásokkal kapcsolatos feladatokat (291/2006. Korm. R. 8. § 1. bekezdés).

A közösségi jogszabályok szerinti migráns munkavállaló munkanélküli ellátásával, vállalkozói járadékával kapcsolatos ügyben az érdemi határozatot negyvenöt munkanapon belül kell meghozni (Flt. 54. § 4. bekezdés).

A kérelemre indult közigazgatási eljárásban az ismert ügyfelet az eljárás megindításáról nem kell értesíteni, hivatalból folytatott közigazgatási eljárásban az ügyfélnek az eljáró hatóság felhívására közölnie kell az érdemi döntéshez szükséges adatokat, valamint a természetes személyazonosító adatait (Flt. 54. § 5. bekezdés).

Az e törvényben, valamint a felhatalmazása alapján kiadott jogszabályban meghatározott közigazgatási hatósági ügyben a hiánypótlási felhívást a kérelem beérkezésétől számított tíz munkanapon belül kell kibocsátani, a végrehajtás foganatosításáról az önkéntes teljesítés elmaradásának megállapításától számított tíz munkanapon belül kell döntenet (Flt. 54. § 6. bekezdés)

A kirendeltség által hozott első fokú határozat elleni **fellebbezést** a munkaügyi központ bírálja el (291/2006. Korm. R. 9. §).

A másodfokú határozat ellen 30 napon belül a bírósághoz jogszabálysértésre hivatkozva lehet fellebbezni. A bíróság a határozatot megváltoztathatja. (Flt. 57. §, Ket. 109. § 1. bekezdés)

A fel nem vett ellátást az esedékességtől számított egy éven belül lehet felvenni. Az igény elévülése az esedékessé válás napján kezdődik. Ha a jogosult igényét menthető okból nem tudja érvényesíteni, az akadály megszűnésétől számított hat hónapon belül megteheti, akkor is, ha már az elévülési idő eltelt. (Flt. 54/A. § 2-4. bekezdés) A munkanélküli ellátást, vállalkozói járadékot, valamint foglalkoztatást elősegítő támogatást megállapító, illetve folyósító szerv az e törvényen, valamint a felhatalmazása alapján kiadott jogszabályon alapuló igényét öt év alatt érvényesítheti (Flt. 54/A. § 1. bekezdés).

A jogalap nélkül felvett álláskereső támogatást a felvételtől számított hat hónapon belül történt írásbeli felszólításra vissza kell fizetni. Hat hónap elteltével akkor lehet visszakövetelni, ha a kifizetést a jogosult vétkes magatartása idézte elő. (Flt. 37. § 1-2. bekezdés)

Az állami foglalkoztatási szolgálat vezetője - erre irányuló kérelem esetén - különös méltánylást érdemlő esetben dönthet a jogalap nélkül felvett és visszakövetelt munkanélküli-ellátás visszafizetésének részben vagy egészben történő elengedéséről (Flt. 37. § 5. bekezdés).

A közigazgatási hatóság eljárása során 2004. évi CXL. törvény a közigazgatási hatósági eljárás és szolgáltatás általános szabályairól - a továbbiakban: Ket. - rendelkezéseit kell alkalmazni (Ket. 12. § 1-2 bekezdés).

II. AZ ÖNKORMÁNYZAT ÁLTAL NYÚJTOTT SZOCIÁLIS ELLÁTÁS

(A hatályos 1993. évi III. törvény a szociális igazgatásról és szociális ellátásokról - a továbbiakban: Szt.

-, valamint a 63/2006. (III. 27.) Korm. rendelet a pénzbeli és természetbeni szociális ellátások igénylésének és megállapításának valamint folyósításának részletes szabályairól, - a továbbiakban:

Korm. R. - alapján)

Az aktív korúak ellátását a Magyarországon élő magyar állampolgárok, bevándorlási vagy letelepedési engedéllyel rendelkező vagy a magyar hatóság által menekültként elismert személyek, hontalanok, továbbá a szabad mozgás és tartózkodás jogával rendelkező személyek vehetik igénybe, akik az ellátás igénylésének időpontjában a három hónapot meghaladó tartózkodási jogot a Magyar Köztársaság területén gyakorolják, és bejelentett lakóhellyel rendelkeznek (Szt. 3. § 1, 3. bekezdés).

Az ellátás a hátrányos munkaerő-piaci helyzetű személyeket illeti meg, és **elsődleges célja a foglalkoztatás elősegítése**. Pénzbeli juttatás keretében az önkormányzatok **rendelkezésre állási támogatást**, illetve **rendszeres szociális segélyt** állapítanak meg.

Aktív korúak ellátása⁴⁷

Jogosult, akinek álláskeresői járadéka, ill. segélye, vállalkozói járadéka (együtt: álláskeresői támogatása) **folyósítási ideje lejárt** – az álláskeresői támogatás időtartamának kimerítésétől. Jogosult, akinek **az álláskeresői támogatását keresőtevékenység folytatása miatt**, a folyósítási idő lejárt előtt **szüntették meg**, de újabb álláskeresői ellátást nem kaphat – a keresőtevékenység megszüntetésétől. Kérheti az ellátást, aki a kérelem benyújtását megelőző két évben az állami foglalkoztatási szervvel **legalább egy év időtartamig együttműködött**. Jogosultságot teremt továbbá, ha a kérelmező ápolási díj, gyermekgondozási segély, gyermeknevelési támogatás, rendszeres szociális járadék, bányász dolgozók egészségkárosodási járadéka, átmeneti járadék, rehabilitációs járadék, rokkantsági nyugdíj, baleseti rokkantsági nyugdíj, ideiglenes özvegyi nyugdíj folyósítása megszűnt, és közvetlenül a kérelem benyújtását megelőzően az állami foglalkoztatási szervvel **legalább három hónapig együttműködött**. Ez esetben az ellátás a rendszeres pénzellátás folyósításának megszűnésétől igényelhető. Az egy év, illetve a három hónap időtartamú

⁴⁷ Aktív korú az, aki a 18. életévét betöltötte, de a reá irányadó öregségi nyugdíjkorhatárt illetve a 62. életévét nem töltötte be (Szt. 4. § 1. bekezdés k. pont). Az öregségi nyugdíjkorhatárt lásd a „Nyugellátások és nyugdíjszerű ellátások” című fejezet 32. oldalán.